

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ NACIONALINIŲ VISUOMENĖS SVEIKATOS CENTRĄ PRIE SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJOS, VALSTYBINĘ MAISTO IR VETERINARIJOS TARNYBĄ, VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJĄ

2023-04-04 Nr. 4D-2022/1-326
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierės gavo X (toliau – Pareiškėjas arba pareiškėjas) skundą (toliau – Skundas) dėl Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – NVSC), Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos (toliau – VMVT arba Veterinarijos tarnyba), Vilniaus miesto savivaldybės administracijos (toliau – Savivaldybė) pareigūnų veiksmų (neveikimo) galimai nevykdant teisės aktais priskirtų funkcijų, netinkamai nagrinėjant prašymus / skundus bei nesprenžiant problemos (dėl iš kavinės į butą pastate <...>, Vilniuje, [toliau – Namas] sklindančių kvapų) iš esmės.

2. Skunde rašoma:

2.1. „Mūsų patalpose, esančiose 5 aukšte <...>, Vilniuje [toliau – Patalpos], sklinda riebalų kvapas. 1 aukšte įrengtoje kavinėje „A“ [toliau – Kavinė] turėjo būti numatytas oro šalinimo kanalas.“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta).

2.2. „Anksčiau šioje kavinėje buvo administracinės paskirties patalpos ir buvo natūralaus oro ištraukimo kanalas. Įrengus kavinę į šį kanalą įjungta priverstinė gamybinė ventiliacija. Tačiau kavinės savininkai į esamą kanalą neįdėjo hermetinio įdėklo, todėl visi kvapai, kepančios spurgas, per esamo vėdinimo kanalo plytų mūro siūles sklinda į mūsų patalpas.“

2.3. „Prašėme nustatyti ir atsakyti, ar toks esamo vėdinimo kanalo naudojimas atitinka higienos normas. Šiuo klausimu: 2019.05 kreipėmės į NVSC, 2019.06. gavome atsakymą iš savivaldybės, kad pagal kompetenciją jie kreipėsi į administratorių. 2019.06. gavome atsakymą iš administratoriaus, kad pagal kompetenciją kreipėsi į VMVT. 2020.03 gavome atsakymą iš VMVT. 2021.12 dar kartą kreipėmės į Savivaldybę kur atsakyme nurodo kad jie pagal kompetenciją kreipėsi į VMVT. 2022.01. gavome atsakymą iš VMVT. 2022.02, kreipėmės į žemės ūkio ministeriją, kad įpareigotų atsakyti VMVT į keliamą klausimą. 2022,03 gavome atsakymą iš NVSV, kad pagal kompetenciją atsako Savivaldybė. Taigi iki šiol neišku kokia institucija atsako už šią problemą.“

2.4. Iš pateiktų dokumentų nustatyta:

2.4.1. Savivaldybė 2019-06-28 Pareiškėjui (kopija Administratoriui) atsakė:

„Pagrindinis Administratoriaus uždavinys – administruoti Namu bendrojo naudojimo objektus – užtikrinti jų priežiūrą pagal teisės aktų nustatytus privalomuosius statinių naudojimo ir priežiūros reikalavimus. [...]. Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos 6 straipsnio 21 punktu įpareigojame Administratorių: 1. atlikti Namu bendrojo naudojimo ventiliacijos kanalų besiribojančių ir susisiekančių su Kavinės ir Patalpomis būklės tyrimą. Nustatyti ar Kavinės patalpų mechaninė (priverstinė) ventiliacija pajungta į Namu bendro naudojimo kanalus nepažeidžiant teisės aktų reikalavimų (statybą leidžiančių dokumentų, projektinių, kanalų paskirties naudojimo, gaisrinių,

trečiųjų asmenų gyvenimo ir veiklos) ir vėdinimo sistemų atitikties statybos techninio reglamente STR 2.09.02:2005 „Šildymas, vėdinimas ir oro kondicionavimas“ nustatytų reikalavimų. 2. Apie įpareigojimo vykdymą iki 2019-08-05 informuoti Skyrių ir Pareiškėją.“

2.4.2. *Savivaldybė 2021-12-09 pateikė Pareiškėjui atsakymą:*

„Savivaldybės administracija 2021 m. gruodžio 7 d. gavo Jūsų skundą [...] dėl higienos reikalavimų nesilaikymo Kavinėje. [...]. Jūsų skundą tyrimui pagal kompetenciją persiuntėme Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Vilniaus departamentui. Kompetentinga institucija turėtų išnagrinėti pateiktą medžiagą, priimti sprendimus ir apie juos Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka ir terminais pranešti Jums.“

2.4.3. *VMVT Vilniaus departamento 2020-03-20 atsakymas Pareiškėjui (kopija Savivaldybei, NVSC):*

„VMVT Vilniaus departamentas (toliau – Vilniaus departamentas) [...] išnagrinėjo Savivaldybės administracijos Būsto administravimo skyriaus 2020-02-26 raštą [...] dėl galimai „<...> per bendro naudojimo ventiliacijos kanalus iš Kavinės sklindančių kvapų į Patalpas [...], galimai sietiną su UAB [pavadinimas žinomas] [toliau – Bendrovė] kavinės, lauko kavinės sezono metu. [...] vykdant valstybinę maisto kontrolę ir vadovaujantis 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 852/2004 dėl maisto produktų higienos [...], su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2009 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 219/2009 (OL 2009 L 87. p. 109) II priedo I skyriaus 5 ir 6 dalių reikalavimais, planinių patikrinimų metu maisto tvarkymo patalpose vertinama ar yra natūrali ir / ar mechaninė ventiliacija, ar ji geros būklės, ar švarūs ventiliacijos sistemų filtrai ir kitos dalys, ar patalpose nesikaupia drėgmė [...]: pastaba: vėdinimo sistemų ir / ar jų filtrų efektyvumas, oro srautų pakankamumas, ortakių ir kitų sistemos dalių sandarumas, projektavimo sąlygų atitikimas, eksploatavimo, svarbių techninės priežiūros taškų [...], kenksmingų teršalų pašalinimo kiekiai, ar kiti techniniai parametrai ir / ar jų rezultatai vertinami (vadovaujamosi) pateikus sertifikuotų įmonių išvadas. [...] Bendrovės kavinė, lauko kavinė sezono metu [...], 2016 metais Vilniaus VMVT pateikė 2016-06-01 Vėdinimo sistemų pasą [...] su jame nurodyta išvada: „Vėdinimo sistema veikia tinkamai, oro kiekiai atitinka projektinius, bei LR galiojančias normas ir reikalavimus“. Vilniaus departamentas Bendrovės atsakingam asmeniui nurodė pateikti sertifikuotos įmonės atliktą atnaujintą Vėdinimo sistemos pasą su išvada dėl tinkamumo eksploatacijai teisės aktuose numatytais terminais per 14 dienų (28 dienas); [...]“

2.4.4. *VMVT Vilniaus departamentas 2022-01-07 raštu Pareiškėjui (kopija Savivaldybei) atsakė:*

„[...] Kavinei pasiūlyta pakartotinai atlikti Kavinės naudojamos vėdinimo sistemos atitikties įvertinimą (sutvarkymą) ir VMVT Vilniaus departamentui pateikti kompetentingą išvadą raštu [...]. Kavinė VMVT Vilniaus departamentui pateiktame Trūkumų šalinimo plane įsipareigojo iki 2022-01-16 pakartotinai atlikti Kavinės naudojamos vėdinimo sistemos atitikties įvertinimą (sutvarkymą) [...]. Pastabos: [...]. 2. Kavinė 2021-12-16 rašte nurodė, kad keliamą problema dėl vėdinimo Kavinei žinoma nuo pat veiklos pradžios (2016 m.): yra parengtas kavinės vėdinimo projektas (siūlymas iškelti kavinės vėdinimo vamzdyną iš kiemo pusės virš pastato stogo, tai išspręstų (Kavinės nuomone) visas vėdinimo problemas ir Kavinė minėtus vėdinimo tvarkymo darbus (iki 8000 Eur) sutinka apmokėti, tačiau tam reikia namo gyventojų sutikimo – gyventojai nesutinka). [...] su panašiomis problemos dėl vėdinimo (gyventojų nesutikimo dėl atitinkamų vėdinimo įrangos (vamzdynų) statymo darbų) susiduria ir kitos gatvėje esančios maitinimo įmonės – ir kol kas sprendimų nėra. 3. [...] siūlome [...] vėdinimo sutvarkymo (pagerinimo) klausimus spręsti centralizuotai [...]“

2.4.5. *NVSC 2022-03-07 raštu Pareiškėjui atsakė (kopija Sveikatos apsaugos ministerijai):*

„NVSC gavo Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos 2022 m. vasario 25 d. (dokumento reg. Nr. 5-1217) persiūstą Jūsų prašymą dėl galimai nesandaraus natūralaus vėdinimo kanalo naudojimo Kavinės [...] veikloje. [...]. [...] Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymas, kurio 15 straipsnyje apibrėžta NVSC kompetencija, nesuteikia įgaliojimų NVSC vykdyti gyvenamųjų pastatų naudojimo priežiūrą bei vykdyti veiksmus, susijusius su pastato natūralaus vėdinimo kanalo techninės būklės įvertinimu. Pažymime, kad Lietuvos higienos normomis bei visuomenės sveikatos priežiūros teisės aktais namo vėdinimo kanalo techninei būklei keliami

reikalavimai nėra nustatyti. [...]. Jeigu yra prielaidų, kad statinys neatitinka Reglamente (ES) Nr. 305/20112 nustatytų esminių statinio reikalavimų, siekiant įvertinti statinio būklę, nustatyti defektų statinio konstrukcijose ir inžineriniuose tinkluose atsiradimo priežastis, yra atliekamos specializuotos statinio apžiūros, statinio tyrimai, kuriuos techninio prižiūrėtojo siūlymu statinio naudotojo lėšomis vykdo atestuotos ekspertizės įmonės bei specialistai pagal statybos techninio reglamento STR 1.03.07:20173 V skyriaus nuostatas. Atestuotų statinių ekspertizės įmonių sąrašas skelbiamas Statybos produkcijos sertifikavimo centro interneto svetainėje, [...].

NVSC nuomone, Namu galimus natūralaus vėdinimo kanalo nesandarumus galima nustatyti atlikus šio kanalo techninės būklės įvertinimą ir apžiūrą (reviziją). Apibendrinus aukščiau išdėstytą informaciją, Namu priežiūros ir valdymo klausimais (dėl Namu natūralaus vėdinimo kanalo techninės būklės įvertinimo) Jūs pirmiausia turėtumėte kreiptis į Namu bendrojo naudojimo objektų valdytoją (administratorių), kuris yra atsakingas už pastato techninės priežiūros organizavimą, esminių statinio reikalavimų užtikrinimą.“

3. Pareiškėjas prašo: „nustatyti asmenis (pareigūnus), kurie suteikė leidimus ir leidžia eksploatuoti kavinę, neatitinkančią higienos normų, ir įpareigoti, kad reikalą spręstų iš esmės, o nesilaikytų nereikalingų ar išgalvotų formalumų, nepagrįstai atsisakant spręsti jų kompetencijai priklausančius klausimus“.

TYRIMAS IR IŠVADOS

4. Seimo kontrolierės, atsižvelgusios į pirmiau nurodytas aplinkybes, kreipėsi į NVSC, VMVT, Savivaldybę, prašydamos pateikti motyvuotus paaiškinimus dėl Pareiškėjo Skunde nurodytų aplinkybių.

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

5. Iš NVSC Seimo kontrolieriui pateiktos informacijos, paaiškinimų bei dokumentų nustatyta:

5.1. „NVSC Vilniaus departamentas 2019 m. gegužės 15 d. gavo Pareiškėjo skundą dėl Kavinės veiklos skleidžiamų kvapų bei pastato, <...>, Vilniuje, natūralaus oro šalinimo kanalo. [...]. NVSC įgaliojimai suteikti Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo 15 straipsnyje, pagal kurio 8 punkto nuostatas, NVSC vykdo kvapų kontrolę gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose.“

5.2. „NVSC Vilniaus departamentas, nagrinėdamas pareiškėjo skundą dalyje dėl Kavinės skleidžiamų kvapų, pradėjo kvapų kontrolės procedūras ir skundo dalį dėl vėdinimo kanalų naudojimo ir atitikties teisės aktais nustatytiems oro šalinimo reikalavimams vertinimo 2019 m. gegužės 22 d. raštu Nr. (10-12 4.80 E)2-25373 persiuntė Vilniaus miesto savivaldybės administracijai nagrinėjimui pagal kompetenciją.“

5.3. „Vadovaujantis Kvapų kontrolės gyvenamosios aplinkos ore taisyklių¹ nuostatomis, NVSC direktoriaus 2019 m. birželio 12 d. įsakymu Nr. VKE-213 sudaryta Kvapų kontrolės komisija (toliau – Komisija) su pareiškėju suderintu laiku 2019 m. birželio 18 d. 12.20-12.40 val. atliko galimo kvapo vietoje patikrinimą. Kvapo vertinimo vietoje metu paaiškėjo, kad pareiškėjo skunde nurodytos patalpos, esančios adresu <...>, Vilniuje, yra negyvenamosios paskirties (kūrybinės dirbtuvės), t. y. kuriose kvapo koncentracijos ribinė vertė netaikoma pagal Lietuvos higienos normos HN 121:2010¹ 1 punkto reikalavimus. Informaciją, kad patalpos, <...>, Vilniuje, yra negyvenamosios paskirties, patvirtina ir viešai skelbiami duomenys VI „Registru centras“ svetainėje.“

5.4. „Atsižvelgiant į nurodytas aplinkybes, Komisija kvapą vertino gyvenamojo namo, <...>,”

¹Kvapų kontrolės gyvenamosios aplinkos ore taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. spalio 4 d. įsakymu Nr. V-885 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 121:2010 „Kvapo koncentracijos ribinė vertė gyvenamosios aplinkos ore“ ir Kvapų kontrolės gyvenamosios aplinkos ore taisyklių patvirtinimo“

Vilniuje, bendro naudojimo laiptinėje bei šio gyvenamojo namo aplinkoje (teritorijoje prie pastato, <...>, Vilniuje) ir nustatė, kad kvapas bendro naudojimo laiptinės bei gyvenamosios aplinkos ore, kuris gali būti siejamas su ūkine komercine veikla (Kavinės veikla), nebuvo jaučiamas (2019 m. birželio 19 d. Pažymos apie kvapą Nr. (10-12 15.6.2)BSV-12278,). Apie kvapo vertinimo rezultatus pareiškėją NVSC Vilniaus departamentas informavo 2019 m. birželio 26 d. raštu [...].“

5.5. „NVSC 2022 m. vasario 25 d. gavo Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos persiūtą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos el. laišką, kuriuo buvo persiunčiamas Pareiškėjo skundas dėl galimai nesandaraus natūralaus vėdinimo kanalo panaudojimo Kavinės veiklai, jo atitikimo higienos normų reikalavimams su pridėtu Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Vilniaus departamento raštu, bei prašoma pagal kompetenciją priimti sprendimus bei atsakyti pareiškėjui. Atkreiptinas dėmesys, kad pareiškėjo skunde nebuvo minima kvapų problema.“

5.6. „Pažymėtina, kad visuomenės sveikatos priežiūros teisės aktai bei Lietuvos higienos normos, kurių kontrolė pavesta NVSC, nenustato pastatų vėdinimo kanalų techninei būklei bei maisto tvarkymo subjektų veiklos teisėtumui keliamų reikalavimų.“

5.7. „NVSC, atsakydamas pareiškėjui, 2022 m. kovo 17 d. raštu [...] pateikė informaciją apie gyvenamųjų namų bendro naudojimo objektų priežiūrą ir kontrolę vykdančias institucijas bei nuomonę, kad galimus natūralaus vėdinimo kanalo nesandarumus galima nustatyti atlikus šio kanalo techninės būklės įvertinimą ir apžiūrą (reviziją).“

5.8. „NVSC Vilniaus departamentas 2022 m. kovo 22 d. gavo VMVT Vilniaus departamento 2022 m. kovo 21 d. raštą Nr. 69S-(69.5)-1000, adresuotą Vilniaus miesto savivaldybės administracijai ir NVSC Vilniaus departamentui, kuriuo buvo prašoma pagal kompetenciją atlikti Kavinės vėdinimo sistemos (galimai nesandaraus pastato natūralaus vėdinimo kanalo naudojimo veikloje) įvertinimą.

NVSC Vilniaus departamentas, atsižvelgdamas į tai, kad Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymas, kurio 15 straipsnyje apibrėžta NVSC kompetencija, nesuteikia įgaliojimų NVSC vykdyti gyvenamųjų pastatų naudojimo priežiūros bei vykdyti veiksmus, susijusius su pastato natūralaus vėdinimo kanalo techninės būklės įvertinimu, ir į tai, kad, vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsniu, statinių naudojimo priežiūra, butų ir kitų patalpų savininkų bendrijų valdymo organų, jungtinės veiklos sutartimi įgaliotų asmenų ir savivaldybės vykdomosios institucijos paskirtų bendrojo naudojimo objektų administratorių veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūra ir kontrolė yra savarankiškosios savivaldybių funkcijos, 2022 m. balandžio 13 d. raštu [...] kreipėsi į Vilniaus miesto savivaldybės administraciją, prašydamas spręsti dėl pastato, [...], natūralaus vėdinimo kanalo techninės būklės įvertinimo ir apžiūros (revizijos) inicijavimo.“

5.9. „Vadovaujantis Lietuvos Respublikos maisto įstatymo 11 straipsniu, maisto tvarkymo subjektų kontrolę (valstybinę maisto kontrolę) atlieka VMVT.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsniu, statinių naudojimo priežiūra, butų ir kitų patalpų savininkų bendrijų valdymo organų, jungtinės veiklos sutartimi įgaliotų asmenų ir savivaldybės vykdomosios institucijos paskirtų bendrojo naudojimo objektų administratorių veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūra ir kontrolė yra savarankiškosios savivaldybių funkcijos.

Vadovaujantis Kvapų kontrolės gyvenamosios aplinkos ore taisyklių² nuostatomis, kai kvapas sklinda pastatų vidaus patalpose (iš patalpos į patalpą), veiksmus, priemones ar sprendimus priima kompetentingos institucijos, t. y. savivaldybės, kurios teritorijoje yra ūkinės veiklos vieta, administracija ir ūkinei veiklai leidimą išdavusi institucija.

NVSC Vilniaus departamentas, sprendžiant pareiškėjo skunde dėl Kavinės veiklos minimas problemas, panaudojo visus norminiais teisės aktais suteiktus įgaliojimus, t. y. organizavo kvapo vertinimą aplinkoje, kurioje taikomos HN 121:2010 nuostatos, teikė siūlymus Vilniaus miesto savivaldybės administracijai dėl problemos sprendimo būdų.“

5.10. Iš Skundo tyrimui pateiktų dokumentų nustatyta:

5.10.1. 2019-06-26 raštu Pareiškėjui atsakyta:

„NVSC Vilniaus departamentas, siekdamas išnagrinėti Jūsų skundo dalį dėl kvapų, bei

vadovaudamasis Kvapų kontrolės gyvenamosios aplinkos ore taisyklių (toliau – Taisyklės), 8.1.1 papunkčiu, NVSC Vilniaus departamento direktoriaus įsakymu sudarė kvapų kontrolės komisiją (toliau – Komisija), į kurios sudėtį įtraukė NVSC Vilniaus departamento, Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Miesto ūkio ir transporto departamento Būsto administravimo skyriaus Statinių naudojimo priežiūros poskyrio bei Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Vilniaus valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos atstovus.

Komisija su Jumis telefonu suderintu laiku 2019 m. birželio 18 d. 12.20–12.40 val. atliko galimo kvapo vietoje patikrinimą. Kvapo vertinimo vietoje metu paaiškėjo, jog Jūsų patalpos, <...>, Vilniuje, yra negyvenamosios paskirties (kūrybinės dirbtuvės), t. y. kuriose kvapo koncentracijos ribinė vertė netaikoma, vadovaujantis Lietuvos higienos normos HN 121:2010 1 punkto reikalavimais. Atsižvelgiant į nurodytas aplinkybes, kvapas vertintas gyvenamojo namo, <...>, Vilniuje, bendro naudojimo laiptinėje, gyvenamojoje teritorijoje prie pastato, <...>, bei ūkinės komercinės veiklos vykdymo vietoje – kavinės lankytojų salėje bei virtuvėje. Patikrinimo metu Komisija nustatė (2019 m. birželio 19 d. Pažyma apie kvapą Nr. (10-12 15.6.2)BSV-12278), kad kvapas bendro naudojimo laiptinės bei gyvenamosios aplinkos ore, kuris gali būti siejamas su ūkine komercine veikla (kavinės veikla), nebuvo jaučiamas. Atsižvelgdami į šią Komisijos išvadą bei vadovaudamiesi Taisyklių 8.1.4 papunkčiu, informuojame, kad Jūsų skundas dėl Kavinės veiklos metu skleidžiamų kvapų laikomas nepagrįstu.

Pažymime, jog skunde minimi vėdinimo kanalų naudojimo ir kavinės vėdinimo sistemos atitikties teisės aktais nustatytiems oro šalinimo reikalavimams vertinimo klausimai nėra priskirti NVSC kompetencijai. NVSC Vilniaus departamentas, vadovaudamasis Viešojo administravimo įstatymo 14 straipsnio 8 dalimi, 2019 m. gegužės 22 d. raštu Nr. (10-12 4.80 E)2-25373 persiuntė Jūsų skundą Vilniaus miesto savivaldybės administracijai nagrinėti pagal kompetenciją dalyje dėl esminių statinio reikalavimų (vidaus aplinkos apsaugos nuo kenksmingų dujų atsiradimo patalpose) ir vėdinimo sistemų atitikties statybos techninio reglamento STR 2.09.02:2005 „Šildymas, vėdinimas ir oro kondicionavimas“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. birželio 9 d. įsakymu Nr. D1-289 „Dėl Statybos techninio reglamento STR 2.09.02:2005 „Šildymas, vėdinimas ir oro kondicionavimas“ patvirtinimo“ reikalavimams užtikrinimo pastate, <...>, Vilniuje.“

5.10.2. 2022-03-17 raštu Pareiškėjui atsakyta:

„Informuojame, kad Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymas, kurio 15 straipsnyje apibrėžta NVSC kompetencija, nesuteikia įgaliojimų NVSC vykdyti gyvenamųjų pastatų naudojimo priežiūrą bei vykdyti veiksmus, susijusius su pastato natūralaus vėdinimo kanalo techninės būklės įvertinimu. Pažymime, kad Lietuvos higienos normomis bei visuomenės sveikatos priežiūros teisės aktais namo vėdinimo kanalo techninei būklei keliami reikalavimai nėra nustatyti.

Vadovaujantis gyvenamųjų namų valdymą ir priežiūrą reglamentuojančių teisės aktų nuostatomis, pastato bendroji vėdinimo sistema (natūralaus vėdinimo kanalas) priskiriama namo bendro naudojimo objektams. Daugiabučio gyvenamojo namo bendrojo naudojimo objektų administravimą (bendro naudojimo objektų priežiūrą pagal teisės aktų nustatytus privalomuosius statinių naudojimo ir priežiūros reikalavimus) vykdo namo bendrojo naudojimo objektų valdytojas (bendrija, jungtinės veiklos sutartimi įgaliotas asmuo, savivaldybės paskirtas administratorius).

Taip pat informuojame, kad statinių naudojimo, butų ir kitų patalpų savininkų bendrijų valdymo organų, jungtinės veiklos sutartimi įgaliotų asmenų ir savivaldybės vykdomosios institucijos paskirtų bendrojo naudojimo objektų administratorių veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūros ir kontrolės funkcijas Vilniaus mieste atlieka Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Būsto administravimo skyriaus Statinių naudojimo priežiūros poskyris.

Jeigu yra prielaidų, kad statinys neatitinka Reglamente (ES) Nr. 305/2011 nustatytų esminių statinio reikalavimų, siekiant įvertinti statinio būklę, nustatyti defektų statinio konstrukcijose ir inžineriniuose tinkluose atsiradimo priežastis, yra atliekamos specializuotos statinio apžiūros, statinio tyrimai, kuriuos techninio prižiūrėtojo siūlymu statinio naudotojo lėšomis vykdo atestuotos ekspertizės įmonės bei specialistai [...]. NVSC nuomone, Namu galimus natūralaus vėdinimo kanalo nesandarumus galima nustatyti atlikus šio kanalo techninės būklės įvertinimą ir apžiūrą (reviziją).

Apibendrinus aukščiau išdėstyta informaciją, Namų priežiūros ir valdymo klausimais (dėl Namų natūralaus vėdinimo kanalo techninės būklės įvertinimo) Jūs pirmiausia turėtumėte kreiptis į Namų bendrojo naudojimo objektų valdytoją (administratorių), kuris yra atsakingas už pastato techninės priežiūros organizavimą, esminių statinio reikalavimų užtikrinimą.“

5.10.3. 2022-04-13 raštas (kopija Pareiškėjui) VMVT ir Savivaldybei:

„Informuojame, kad Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymas, kurio 15 straipsnyje apibrėžta NVSC kompetencija, nesuteikia įgaliojimų NVSC vykdyti gyvenamųjų pastatų naudojimo priežiūrą bei vykdyti veiksmus, susijusius su pastato natūralaus vėdinimo kanalo techninės būklės įvertinimu. Pažymime, kad Lietuvos higienos normomis bei visuomenės sveikatos priežiūros teisės aktais namų vėdinimo kanalo techninei būklei keliami reikalavimai nėra nustatyti.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 48 straipsnio 3 dalimi, statybos techninio reglamento STR 1.03.07:2017 (toliau – Tvarka) nuostatomis, statinio techninis prižiūrėtojas, atlikdamas statinio techninę priežiūrą, vykdo organizacines ir technines priemones statinio būklei palaikyti, kad būtų užtikrinti Reglamente (ES) Nr. 305/2011 nustatyti esminiai statinių reikalavimai per ekonomiškai pagrįstą statinio naudojimo trukmę. Vienas iš šešių esminių statinio reikalavimų yra higienos, sveikatos ir aplinkos reikalavimas, t. y. statiniai turi būti statomi ir naudojami taip, kad nebūtų pažeistos statinyje ar prie jo esančių žmonių higienos sąlygos ir nekiltų grėsmė žmonių sveikatai dėl kenksmingų dujų išsiskyrimo ar dujų atsiradimo ore.

Jeigu yra prielaidų, kad statinys neatitinka Reglamente (ES) Nr. 305/2011 nustatytų esminių statinio reikalavimų, siekiant įvertinti statinio būklę, nustatyti defektų statinio konstrukcijose ir inžineriniuose tinkluose atsiradimo priežastis, yra atliekamos specializuotos statinio apžiūros, statinio tyrimai, kuriuos techninio prižiūrėtojo siūlymu statinio naudotojo lėšomis vykdo atestuotos ekspertizės įmonės bei specialistai.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 21, 42 punktų nuostatomis, statinių naudojimo priežiūra, butų ir kitų patalpų savininkų bendrijų valdymo organų, jungtinės veiklos sutartimi įgaliotų asmenų ir savivaldybės vykdomosios institucijos paskirtų bendrojo naudojimo objektų administratorių veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūra ir kontrolė yra savarankiškosios savivaldybių funkcijos.

Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 11 straipsnio 4 dalis nurodo, kad jeigu viešojo administravimo subjektas pagal kompetenciją negali spręsti skunde išdėstytų klausimų ar priimti administracinės procedūros sprendimo dėl skunde išdėstyto klausimo, jis skundą persiunčia kompetentingam viešojo administravimo subjektui. [...]. NVSC nuomone, [...] pastato galimus natūralaus vėdinimo kanalo nesandarumus galima nustatyti atlikus šio kanalo techninės būklės įvertinimą ir apžiūrą (reviziją).

Vilniaus miesto savivaldybės administracijos prašome spręsti dėl [...] pastato natūralaus vėdinimo kanalo techninės būklės įvertinimo ir apžiūros (revizijos) inicijavimo ir apie priimtus sprendimus, jų rezultatus informuoti pareiškėją, Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Vilniaus departamentą, NVSC Vilniaus departamentą.“

6. Iš VMVT Seimo kontrolierei pateiktos informacijos, paaiškinimų bei dokumentų nustatyta:

6.1. „Kavinė [...] VMVT Vilniaus departamentui pateikė: UAB [pavadinimas žinomas, toliau – Bendrovė] 2016-06-01 Kavinėi išduotą Vėdinimo sistemų (OT-1; I-1) pasą (komentaras: su minėtame pase pateikta kompetentinga išvada: „IŠVADA: Vėdinimo sistema veikia tinkamai, oro kiekiai atitinka projektinius, bei LR galiojančias normas ir reikalavimus“ (vertinimą atliko projekto dalies vadovas [...], turintis išduotą kvalifikacijos atestatą Nr. 31580);“.

6.2. „Kavinės Viešojo maitinimo įmonės patikrinimo aktas 2016-06-29 Nr. 69VMIP-813 (neplaninis patikrinimas pagal Kavinės prašymą dėl leidimo tvarkyti maistą išdavimo) (komentaras-minėtame akte 2016-06-29 Nr. 69VMIP-813 nurodyta, kad Kavinės „patalpos vėdinamos“). 2016-07-04 Kavinėi išdavė Maisto tvarkymo subjekto patvirtinimo pažymėjimą Nr. 69M2 – 3958.“

6.3. „UAB „B“ 2019-09-24 raštas Nr. R2-265 „Dėl <...>, Vilniuje bendro naudojimo ventiliacijos kanalų“ Pareiškėjui ir VMVT Vilniaus departamentui (kopija – Savivaldybės

administracijos Miesto ūkio ir transporto departamento Būsto administravimo skyriui) (komentaras: minėtame rašte nurodyta „Nustatant Kavinės patalpų mechaninės ventiliacijos pajungimo į bendro naudojimo ventkanalus sandarumą, buvo priimtas sprendimas kreiptis į rangovą dėl bendro naudojimo ventiliacijos kanalo išvalymo bei jo funkcionavimo atitikties higienos normoms), sprendimo rezultatų (išvadų) informacijos VMVT Vilniaus departamentas neturi (negavo));“.

6.4. „VMVT Vilniaus departamento Kavinės Viešojo maitinimo įmonės patikrinimo aktas 2019-10-23 Nr. 69VMIP-1664 (planinis patikrinimas, įvertinant ir minėtame UAB „B“ 2019-09-24 rašte Nr. R2-265) pateiktą informaciją (komentaras: minėtame akte 2019-10-23 Nr. 69VMIP- 1664 nurodyta, kad Kavinės „Patalpose trūksta bendros tvarkos. Sunkiai pasiekiamose vietose ir už įrengimų grindys nepakankamai išvalytos. Lubose paliktos angos, per kurias išvesti kabeliai, pakabinti vėdinimo gaubtui, kurių nėra galimybės valyti drėgnu būdu“, „Patalpose drėgmės ar pelėsio pažeistų paviršių neužfiksuota, tačiau sandėliavimo patalpoje, tarp tualetų ir gamybinių patalpų, oras troškus, užsistovėjęs, ventiliacija nepakankama“; Kavinė pateikė 2019-11-11 Trūkumų šalinimo planą (dėl patikrinimo metu nustatytų maisto higienos pažeidimų šalinimo) ir 2019-11-15 bei 2019-11-21 informaciją raštu (elektroniniu paštu) apie trūkumų pašalinimą (įgyvendinimą))“.

6.5. „Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Būsto administravimo skyriaus 2020-02-26 raštas [...] VMVT Vilniaus departamentui (prie minėto rašto pridėtas Pareiškėjo 2019-05-15 raštas Nacionalinio visuomenės sveikatos centro Vilniaus departamentui (toliau – NVSC Vilniaus departamentui)“, kuriame nurodyta: „Nekilnojamojo turto registro duomenimis negyvenamos patalpos <...>, kuriose maitinimo veiklą vykdo kavinė [...] yra maitinimo paskirties, patalpų įregistravimo pagrindas yra 2017-12-18 Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos Vilniaus teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros departamento Deklaracija apie statybos užbaigimą / paskirties pakeitimą Nr. ACCR-20-171218-02621. Kavinės patalpos įrengtos pagal nustatyta tvarka suderintą projektą ir 2016-12-23 Vilniaus savivaldybės administracijos išduotą rašytinį pritarimą statinio projektui Nr. RPSP-01-161223-00969. Statybos techninio reglamento STR 2.09.02:2005 „Šildymas, vėdinimas ir oro kondicionavimas“ 36 punkte nurodyta, kad šalinamas oras turi būti išmetamas lauk taip, kad nekeltų pavojaus žmonių sveikatai, užterštas šalinamasis oras išmetamas vertikaliai aukštyn per ortakius ar šachtas be stogelių. Maisto tvarkymo subjekto patvirtinimo pažymėjimus išduoda teritorinės valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos pagal maisto tvarkymo veiklos vietą. Maisto tvarkymo subjektų patvirtinimo ir registravimo reikalavimų, patvirtintų Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2008 m. spalio 15 d. įsakymu Nr. B1-527, 18 punktas reglamentuoja, kad subjektų maisto tvarkymo veiklos sąlygas tikrina teritorinių valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybų pareigūnai. To paties įsakymo 18 punkto 1 dalis numato, kad pareigūnai tikrina ar teritorija, pastatai, transporto priemonės, sandėliai, buitinės patalpos, maisto tvarkymo patalpos, jų apšvietimas, vėdinimas, vandentiekis, kanalizacija, technologiniai įrenginiai ir kitos sąlygos bei priemonės atitinka maisto tvarkymą, saugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus. Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, siunčiame Jums Pareiškėjo prašymo kopiją, kad pagal kompetenciją atliktumėte tyrimą, priimtumėte sprendimus ir apie juos Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka pranešumėte Pareiškėjui. Prašome apie priimtą sprendimą informuoti Skyrių.“

6.6. „VMVT Vilniaus departamento 2020-03-20 raštas Nr. 69S-(69.26) - 931 [...] Pareiškėjui, Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Būsto administravimo skyriui ir NVSC Vilniaus departamentui (komentaras: atsakymas į minėtą 2020-02-26 raštą Nr. A51-28138/20(3.3.2.26E-EIS)“, kuriame nurodyta: „Vilniaus departamentas informuoja, kad vykdamas valstybinę maisto kontrolę ir vadovaujantis 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 852/2004 dėl maisto produktų higienos (OL 2004 m. specialusis leidimas, 13 skyrius, 34 tomas, p. 319), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2009 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 219/2009 (OL 2009 L 87, p. 109) II priedo I skyriaus 5 ir 6 dalių reikalavimais, planinių patikrinimų metu maisto tvarkymo patalpose vertinama ar yra natūrali ir/ar mechaninė ventiliacija, ar ji geros būklės, ar švarūs ventiliavimo sistemų filtrai ir kitos

dalys, ar patalpose nesikaupia drėgmė, ar patalpų sienos ir lubos nepadengtos pelėsių apnašu; pastaba: vėdinimo sistemų ir/ar jų filtrų efektyvumas, oro srautų pakankamumas, ortakių ir kitų sistemos dalių sandarumas, projektavimo sąlygų atitikimas, eksploataavimo, svarbių techninės priežiūros taškų (matavimų, skaičiavimų), kenksmingų teršalų pašalinimo kiekiai, ar kiti techniniai parametrai ir/ar jų rezultatai vertinami (vadovaujamas) pateikus sertifikuotų įmonių išvadas.“

6.7. „VMVT Vilniaus departamentui 2020-02-07 elektroniniu paštu pateiktas Kavinei MB [...] 2020-06-25 išduotas Kavinės Vėdinimo sistemos pritaikymo restorano (kavinės) veiklai vertinimas (komentaras: minėtame vertinime (Kavinės pateiktame 2020-07-08 elektroniniu paštu VMVT Vilniaus departamentui) pateikta kompetentinga išvada, kad Restorane (Kavinėje) įrengta vėdinimo sistema pritaikyta restorano (kavinės) veiklai, akustiniai, mikroklimato parametrai atitinka keliamus reikalavimus tokio tipo patalpoms (vertinimą atliko inžinierius [...], turintis išduotą kvalifikacijos atestatą 36891)“.

6.8. „Savivaldybės administracijos Administracinės veiklos skyriaus 2021-12-09 raštas Nr. A51-124703/21(3.3.2.26E-ADV) [...] VMVT Vilniaus departamentui (minėto rašto kopija - Pareiškėjui) (prie minėto rašto pridėta: Savivaldybės administracijos Miesto ūkio ir transporto departamento Būsto administravimo skyriaus 2019-06-28 raštas Nr. A51-60444/19(3.3.2.26E-UK [...], Pareiškėjo 2019-05-15 raštas NVSC Vilniaus departamentui, UAB „B“, 2019-09-24 raštas Nr. R2-265 [...] Pareiškėjui ir VMVT Vilniaus departamentui (rašto kopija - Savivaldybės administracijos Miesto ūkio ir transporto departamento Būsto administravimo skyriui) ir Pareiškėjo skundu, Savivaldybės administracijos registruoto 2021-12-07, Nr. A50-36798/21 [...] (komentaras, minėtuose (UAB „B“ 2019-09-24 rašte Nr. R2-265 nurodyto („Nustatant Kavinės patalpų mechaninės ventiliacijos pajungimo į bendro naudojimo ventkanalus sandarumą, buvo priimtas sprendimas kreiptis į rangovą dėl bendro naudojimo ventiliacijos kanalo išvalymo bei jo funkcionavimo atitikties higienos normoms“) ir Savivaldybės administracijos Miesto ūkio ir transporto departamento Būsto administravimo skyriaus 2019-06-28 rašte Nr. A51-60444/19(3.3.2.26E-UK) įpareigojimo namo Administratoriui (atlikti namo bendrojo naudojimo ventiliacijos kanalų besiribojančių ir susisiekančių su Kavinės ir <...> patalpomis būklės tyrimą; nustatyti ar Kavinės patalpų mechaninė (priverstinė) ventiliacija pajungta į namo bendro naudojimo kanalus nepažeidžiant teisės aktų reikalavimų (statybą leidžiančių dokumentų, projektinių, kanalų paskirties naudojimo, gaisrinių, trečiųjų asmenų gyvenimo ir veiklos) ir vėdinimo sistemų atitikties statybos techninio reglamente STR 2.09.02:2005 „Šildymas, vėdinimas ir oro kondicionavimas“ nustatytus reikalavimus) ir *apie minėto įpareigojimo įvykdymą iki 2019-08-05 informuojant Būsto administravimo skyrių ir Pareiškėją informacijos apie priimtų sprendimų (įpareigojimų) rezultatus (išvadas) VMVT Vilniaus departamentas neturi (negavo)*“.

6.9. „VMVT Vilniaus departamento Kavinės Viešojo maitinimo įmonės patikrinimo aktas 2021-12-16 Nr. 69VMĮP-1648 su Kavinės 2021-12-16 raštu VMVT Vilniaus departamentui dėl Kavinės vėdinimo problemų sutvarkymo eigos (sprendimų) (planinis patikrinimas, įvertinant ir minėtame Savivaldybės administracijos Administracinės veiklos skyriaus 2021-12-09 rašte Nr. A51-124703/21(3.3.2.26E-ADV) pateiktą (komentaras: minėtame patikrinimo akte 2021-12-16 Nr. 69VMĮP-1648 nurodyta, kad Kavinės „patikrinimo metu virtuvėje sieninio kondicionieriaus grotelės nepilnai išvalytos (vietomis patamsėjusios): virtuvėje tvankoka (drėgmė patalpose nesikaupia, pelėsio nesimato ir nesijaučia) – minėtas kondicionierius laikomas neįjungtas. Patikrinimo metu nustatyta, kad įmonės patalpose veikia oro vėdinimo sistema su oro paėmimu (OT-1) ir panaudoto oro išmetimu (1-1): įmonės patalpose jaučiamas gaminamo (termiškai apdorojamo) maisto kvapas (aplinkoje prie įmonės kavinės – iš gatvės ir kiemo pusės, praėjime į vidinį kiemą (brome) – kavinėje gaminamo maisto kvapo nesijautė)“; Kavinei nurodyta maistą tvarkyti užtikrinant higieną, visuomenės sveikatos saugą: atsižvelgiant į minėtą 2021-12-09 Vilniaus miesto savivaldybės administracijos raštą, šio patikrinimo metu nustatyta, pasiūlyta pakartotinai atlikti Kavinės naudojamos vėdinimo sistemos atitikties teisės aktais nustatytiems reikalavimams įvertinimą (sutvarkymą) ir VMVT Vilniaus

departamentui pateikti kompetentingą išvadą raštu apie Kavinės naudojamos vėdinimo sistemos atitiktį teisės aktais nustatytiems reikalavimams (konkrečią kompetentingą išvadą). Atsakingam Kavinės asmeniui nurodyta nustatyta tvarka per septynias darbo dienas pateikti nustatytų trūkumų pašalinimo planą ir per septynias darbo dienas nuo trūkumų pašalinimo informaciją raštu apie trūkumų pašalinimą ir tai įrodančius dokumentus VMVT Vilniaus departamentui). Kavinė pateikė 2021-12-16 raštą VMVT Vilniaus departamentui dėl Kavinės vėdinimo sistemos problemų sprendimo eigos, 2021-12-16 Trūkumų šalinimo planą (dėl patikrinimo metu nustatytų maisto higienos pažeidimų šalinimo) ir 2022-01-31 informaciją raštu (elektroniniu paštu) apie nustatytų 2021-12-16 Kavinės patikrinimo metu trūkumų pašalinimo vykdymą (Kavinės 2021-12-16 raštas VMVT Vilniaus departamentui dėl Kavinės vėdinimo sistemos problemų sprendimo eigos, 2021-12-16 Trūkumų šalinimo planas (dėl patikrinimo metu nustatytų maisto higienos pažeidimų šalinimo) ir 2022-01-31 informaciją raštu (elektroniniu paštu) apie nustatytų 2021-12-16 Kavinės patikrinimo metu trūkumų pašalinimo vykdymų pridedami)“.

6.10. „VMVT Vilniaus departamento 2022-01-07 raštas Nr. 69S-(69.5.) - 68 „Dėl skundo persiuntimo nagrinėti pagal kompetenciją“ Pareiškėjui ir Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Administracinės veiklos skyriui (komentaras: atsakymas į minėtus – Savivaldybės administracijos Administracinės veiklos skyriaus 2021-12-09 raštą Nr. A51-124703/21 (3.3.2.26E-ADV) ir prie rašto pridėtą Pareiškėjo 2021-12-07 registruotą raštą (reg. Nr. A50-36798/21 su pasiūlymu <...> esančių viešojo maitinimo įmonių vėdinimo sutvarkymo (pagerinimo) klausimus spręsti centralizuotai: įrengiant viešojo maitinimo įmonėms (kur – tinka) bendrus vėdinimo vamzdynus (kaminus), taip pat paliekant (kur – reikalinga) ir individualias viešojo maitinimo įmonių vėdinimo sistemas (vamzdynus)“.

6.11. „Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos 2022-03-10 raštas „Dėl persiuntimo nagrinėti pagal kompetenciją“ (reg. Nr. 69G-3982) VMVT pagal Pareiškėjo skundą (dėl Kavinėje netinkamai eksploatuojamos vėdinimo sistemos) nagrinėjimui pagal kompetenciją (komentaras: minėtame Pareiškėjo skunde nurodoma, kad pateiktame VMVT Vilniaus departamento atsakyme (2022-02-18 rašte Nr. 69S-(69.5.) - 561) neaišku, „ar esamo nesandaraus, natūralaus vėdinimo kanalo panaudojimas kavinės veiklai atitinka higienos normas. Todėl prašome VMVT Vilniaus departamentą atsakyti į konkretų klausimą, ar esamo nesandaraus, natūralaus vėdinimo kanalo panaudojimas kavinės veiklai atitinka higienos normas ir ar gali kavinė vykdyti veiklą, neišsprendus vėdinimo problemas“).

6.12. „VMVT Vilniaus departamento 2022-03-21 raštas Nr. 69S-(69.5.) - 999 „Dėl kompetentingos išvados raštu apie Kavinės naudojamos vėdinimo sistemos atitiktį pateikimo“ Kavinei (rašto kopija – VMVT) (komentaras: prašymas (nurodymas) Kavinei dėl kompetentingos (konkrečios) išvados raštu (ar esamo nesandaraus, natūralaus vėdinimo kanalo panaudojimas Kavinės veiklai atitinka reglamentuojančių Kavinės veiklą teisės aktų (higienos normų) reikalavimus ir ar gali Kavinė vykdyti veiklą, neišsprendusi minėtų vėdinimo problemų, užtikrinančių maisto higieną ir visuomenės sveikatos saugą) nustatyta tvarka per 30 kalendorinių dienų (iki 2022-04-21) VMVT Vilniaus departamentui pateikimo)“.

6.13. „VMVT Vilniaus departamento 2022-03-21 raštas Nr. 69S-(69.5.) - 1000 „Dėl kompetentingos išvados raštu apie Kavinės naudojamos vėdinimo sistemos atitiktį pateikimo“ Pareiškėjui, Vilniaus miesto savivaldybės administracijai (Administracinės veiklos skyriui) ir NVSC Vilniaus departamentui (rašto kopija – VMVT) su prašymu Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Vilniaus departamentui ir Savivaldybės administracijai (Administracinės veiklos skyriui) pagal kompetenciją atlikti Kavinės naudojamos vėdinimo sistemos įvertinimą ir nustatyta tvarka raštu pateikti atlikto įvertinimo (patikrinimo) rezultatus (ar esamo nesandaraus, natūralaus vėdinimo kanalo panaudojimas Kavinės veiklai atitinka reglamentuojančių Kavinės veiklą teisės aktų (higienos normų) reikalavimus ir ar gali Kavinė vykdyti veiklą, neišsprendusi minėtų vėdinimo problemų, užtikrinančių maisto higieną ir visuomenės sveikatos

sauga) Pareiškėjui ir VMVT.“

6.14. „NVSC Vilniaus departamento raštas (reg. Nr. 69G-6351, 2022-04-15) VMVT Vilniaus departamentui ir Savivaldybės administracijai (rašto kopija – Pareiškėjui) (komentaras: NVSC Vilniaus departamento atsakymas į minėtą VMVT Vilniaus departamento 2022-03-21 raštą Nr. 69S-(69.5.) - 1000; minėtame atsakyme NVSC Vilniaus departamentas nurodo, kad minėtas 2022-03-21 raštas Nr. 69S-(69.5.) - 1000 „[...]. NVSC nuomone, pastato natūralaus vėdinimo nesandarumus galima nustatyti atlikus šio kanalo techninės būklės įvertinimą ir apžiūrą (reviziją). Savivaldybės administracijos prašome spręsti dėl pastato natūralaus vėdinimo kanalo techninės būklės įvertinimo ir apžiūros (revizijos) iniciavimo ir apie priimtus sprendimus, jų rezultatus informuoti pareiškėją, VMVT Vilniaus departamentą, NVSC Vilniaus departamentą“; pastaba: Vilniaus miesto savivaldybės administracijos (Administracinės veiklos skyriaus) atsakymo į minėtą VMVT Vilniaus departamento 2022-03-21 raštą Nr. 69S-(69.5.)-1000 VMVT Vilniaus departamentas dar negavo).

6.15. „VMVT Vilniaus departamento 2022-04-20 elektroniniu paštu (raštu) gautas Kavinės 2022-04-14 Pranešimas dėl reikalavimo įvykdymo ir Kavinės 2022-04-05 Vėdinimo sistemos ortakių ir šachtų sandarumo patikros aktą su pateikta išvada „Technologinio oro šalinimo sistema sandari“ (komentaras: minėtame 2022-04-05 patikros akte nurodyta, kad darbus atliko inžinierius A. V., tačiau iš pateiktos informacijos nėra pakankamai aišku, ar minėtą išvadą galima laikyti kompetentinga, nes neaišku ar inžinierius A. V. turi teisę pateikti kompetentingą išvadą (ar minėtam asmeniui suteikta tokia teisė ir ar asmuo turi tai patvirtinančius dokumentus (kvalifikacijos atestatus, kitus dokumentus)“.

6.16. „VMVT Vilniaus departamento 2022-04-22 informacija raštu (elektroniniu paštu) Kavinei su prašymu (nurodymu) Kavinei pateikti 2022-04-22 informacijoje raštu nurodytus patikslintus (papildomus, patvirtinančius) dėl Kavinėje naudojamos vėdinimo sistemos sutvarkymo (atitikties) duomenis (dokumentus)“.

6.17. „VMVT Vilniaus departamento 2022-04-25 informacija raštu (elektroniniu paštu) Kavinei su motyvuotu prašymu (nurodymu) Kavinei iki 2022-04-27 pateikti minėtoje 2022-04-22 teiktoje Kavinei informacijoje raštu pateikti nurodytus patikslintus (papildomus, patvirtinančius) dėl Kavinėje naudojamos vėdinimo sistemos sutvarkymo (atitikties) duomenis (dokumentus)“.

6.18. „VMVT Vilniaus departamento 2022-04-27 elektroniniu paštu (raštu) gautas Kavinės 2022-04-27 Pranešimas dėl atsakymų į klausimus pateikimo, UAB [...] 2022-04-26 Kavinei išduotą Vėdinimo sistemos ortakių ir šachtų sandarumo patikros aktą su pateikta restorano (Kavinės) technologinio oro šalinimo sistemos įvertinimo kompetentinga išvada: „Technologinio oro šalinimo sistema sandari“ (vertinimą (darbus) atliko UAB [...] inžinierius [...], turintis išduotą kvalifikacijos atestatą Nr. 32728)“.

6.19. „Kavinė VMVT Vilniaus departamentui pateikė Kavinėje naudojamos vėdinimo sistemos atitikties įvertinimo (sutvarkymo) dokumentus (chronologine tvarka): UAB [...] 2016-06-01 Kavinei išduotą Vėdinimo sistemų (OT-1; I-1) pasą su pateikta kompetentinga išvada: „IŠVADA: Vėdinimo sistema veikia tinkamai, oro kiekiai atitinka projektinius, bei LR galiojančias normas ir reikalavimus“ (vertinimą atliko projekto dalies vadovas [...], turintis išduotą kvalifikacijos atestatą Nr. 31580); Kavinei MB [...] 2020-06-25 išduotą Kavinės Vėdinimo sistemos pritaikymo restorano (kavinės) veiklai vertinimą su pateikta kompetentinga išvada: „Restorane (Kavinėje) įrengta vėdinimo sistema pritaikyta restorano (kavinės) veiklai, akustiniai, mikroklimato parametrai atitinka keliamus reikalavimus tokio tipo patalpoms“ (vertinimą atliko inžinierius [...], turintis išduotą kvalifikacijos atestatą 36891); MB [...] Kavinei 2022-01-01 išduotą Vėdinimo sistemos pritaikymo restorano (Kavinės) veiklai vertinimą su pateikta kompetentinga išvada: „Restorane (Kavinėje) įrengta vėdinimo sistema pritaikyta restorano (kavinės) veiklai, akustiniai, mikroklimato parametrai atitinka keliamus reikalavimus tokio tipo patalpoms“ (vertinimą atliko inžinierius [...], turintis išduotą kvalifikacijos atestatą Nr. 36891); UAB [...] 2022-04-26 Kavinei išduotą Vėdinimo sistemos ortakių

ir šachtų sandarumo patikros aktą su pateikta restorano (Kavinės) technologinio oro šalinimo sistemos įvertinimo kompetentinga išvada: „Technologinio oro šalinimo sistema sandari“ (vertinimą (darbus) atliko UAB[...] inžinierius[...], turintis išduotą kvalifikacijos atestatą Nr. 32728)“.

6.20. „Kavinė minėtame 2022-04-27 Pranešime nurodė, kad mato tik vieną racionalų sprendimą – įrengti ortakį ant namo (<...>) ant (virš) namo stogo, kurio finansavimą (pilnai) Kavinė yra pasirengusi, tačiau yra susiduriama su gyventojų pasipriešinimu (nesutikimu) apskritai Kavinės veiklai minėtose patalpose (<...>). Kavinė atkreipė dėmesį, kad Pareiškėjo nuomonė (kad tariamai į jo patalpas sklinda riebalų kvapas dėl Kavinės veiklos dėl neįdėto hermetinio įdėklo į Kavinės panaudoto oro išmetimo kanalą (šachtą)) niekaip neišspręs nuolatinių skundų ir gyventojų nepasitenkinimo. Kavinės nuomonė, vienintelis šios konfliktinės situacijos sprendimo būdas – minėto ortakio (atskiro vamzdžio – sumontuoto ant namo vidinės sienos ir išvesto virš pastato stogo) įrengimas, kuris greičiausiai bus įgyvendintas tik teisiniu keliu.“

6.21. „VMVT maisto tvarkymo subjektų vėdinimo sistemų atitikties reglamentuojančiais jų (maisto tvarkymų subjektų) veiklą teisės aktais nustatytais reikalavimais įvertinimas (patvirtinimas – kompetentinga išvada) nėra priskirtas VMVT kompetencijai: tai yra, VMVT nesuteikta teisė pateikti kompetentingą išvadą apie maisto tvarkymų subjektų naudojamų vėdinimo sistemų atitiktį teisės aktuose nustatytiems reikalavimams. Taip pat VMVT kompetencijai nėra priskirta kontrolė (nesuteikta teisė) tikrinti, vertinti ir pateikti kompetentingą išvadą ne maisto tvarkymų subjektų patalpose (tai yra, pastatų (namų) gyvenamose patalpose (butuose) bei kitose (negyvenamose) patalpose. Atsižvelgiant į aukščiau šiame rašte išdėstytą, kilusius pandemijos iššūkius ir pavojingą situaciją pasaulyje, manome, kad (konkrečiu atveju) reikia ieškoti ne kaltų ir/arba nekaltų, o (vadovaujantis Jūsų Rašte pateikta tarpininkavimo nuostata) surasti ir priimti sprendimus dėl Kavinės naudojamos vėdinimo sistemos sutarkymo sutarimo (demokratijos) pagrindu, tenkinančius suinteresuotus asmenis (subjektus).“

6.22. VMVT 2022-11-11 papildomai informavo (adresuota Savivaldybei ir VMVT): „VMVT Vilniaus departamento pagal kompetenciją 2022-10-17 atlikto Kavinėje vykdomo maisto tvarkymo patikrinimo metu nustatyta, kad Kavinėje savikontrolės sistema (GHPT) įdiegta (Kavinėje savikontrolės sistemos procedūros vykdomos – nustatyta tvarka pildomi savikontrolės žurnalai), [...]. Patikrinimo metu Kavinės patalpos vėdinamos: Kavinės patalpose (virtuvėje) jaučiamas gaminamo (kepamo) maisto kvapas, aplinkoje prie Kavinės (gatvės pusėje, praėjime (brome) į vidinį Kavinės pastato kiemą ir vidiniame pastato kieme) patikrinimo metu Kavinėje gaminamo maisto kvapo nesijautė.

Tikrinimo metu (2022-10-17) Kavinė nepateikė informacijos raštu apie atliekamus (atliktus) Kavinės naudojamos vėdinimo sistemos tvarkymo darbus (Kavinės numatytus (įsipareigotus) pradėti 2022 m. rugsėjo mėn. pabaigoje ventiliacijos kanale hermetinio įdėklo montavimo darbus): nepateikti Kavinės numatytų atlikti minėtų darbų (numatytų atlikti, kad Kavinėje panaudoto oro išmetimo kvapai nepatektų į Pareiškėjo patalpas pastate) patvirtinantys dokumentai. Kavinei nurodyta (Kavinės 2022-10-17 patikrinimo akte Nr. 69VMĮP-3589) maistą tvarkyti užtikrinant higieną, visuomenės sveikatos saugą [...].

[...] 2022-10-28 VMVT Vilniaus departamentui elektroniniu paštu pateikė 2022-10-28 atsakymą į 2022-10-11 raštą Nr. 4D-2022/1-326/3 D-2234 (reg. Nr. 69G-21182, 2022-11-03) (toliau – Atsakymas). Atsakyme (pagal Kavinės 2022-10-17 patikrinimo akte Nr. 69VMĮP-3589 nurodytus (Rašte pateiktus) minėtus klausimus) pateikta, kad Kavinė [...] įdėklo montavimo darbų neatliko dėl objektyvių priežasčių – itin sunkios finansinės padėties (pažymima, kad minimaliais paskaičiavimais įdėklo įmontavimas kainuotų ne mažiau kaip 6 000 Eur, o tam UAB [...] šiuo metu neturi piniginių lėšų, nors neneigia, kad teikdama VMVT Vilniaus departamentui atsakymą planavo šiuos darbus atlikti). [...]. PASTABOS: [...]; VMVT Vilniaus departamentas turi informacijos (informacija gauta 2022-10-14 elektroniniu paštu), kad kaimynystėje (greta <...>, Vilnius) veikiantis maisto tvarkymo subjektas dėl panašių vėdinimo problemų (galimai sklindančių panaudoto oro (gaminant maistą) kvapų į aplinką) organizuoja (parengtas projektas) subjekto panaudoto oro (gartraukio) iškėlimo ant namo stogo (dabartiniu metu subjekto panaudotas oras per filtrų sistemą išmetamas namo praėjime

(brome) į vidinį kiemą), tačiau subjektas VMVT Vilniaus departamentui nurodė, kad minėtų darbų įvykdymas priklausys nuo to, kaip greitai pavyks surinkti namo gyventojų parašus dėl leidimo (sutikimo) minėtų darbų (panaudoto oro (gartraukio – kamino) iškėlimo vidiniame kieme pastato išorine siena ant namo stogo) atlikimui. [...]. Atsižvelgiant į šiame rašte pateiktą, į šio rašto pastabų trečią punktą, prašome adresatų (Vilniaus miesto savivaldybės administracijos) esant galimybei tarpininkauti (padėti) spręsti centralizuotai problemas dėl <...> gatvėje, Vilnius, veikiančių maisto tvarkymo subjektų naudojamų individualių vėdinimo sistemų sutvarkymo (įskaitant ir Kavinės), pajungiant subjektų individualias vėdinimo sistemas į bendrą (bendrus) panaudoto oro išmetimo kaminus (gartraukius).“

7. Iš Savivaldybės Seimo kontrolieriui pateiktos informacijos, paaiškinimų bei dokumentų nustatyta:

7.1. „NVSC 2019-05-22 raštu [...] persiuntė Skyriui Pareiškėjo 2019-05-15 skundą dėl kavinės [...] skleidžiamų kvapų bei kavinės vėdinimo sistemos atitikties teisės aktų reikalavimams. Pareiškėjas savo prašyme nurodo „<...> įrengus kavinę į šį kanalą įjungta priverstinė gamybinė ventiliacija. Tačiau kavinės savininkai į esamą kanalą neįdėjo hermetinio įdėklo, todėl visi kvapai, kepančios spurgas, per esamo vėdinimo kanalo plytų mūro siūles sklinda į mūsų patalpas“. <...>“

Statybos techninio reglamento STR 1.07.03:2017 „Statinių techninės ir naudojimo priežiūros tvarka. Naujų nekilnojamojo turto kadastro objektų formavimo tvarka“ (toliau – Reglamentas) tuo metu galiojusiam 6 priede buvo nurodytas daugiabučių gyvenamųjų namų techninės priežiūros pagrindinių darbų sąrašas, kuriame buvo nurodyti bendrojo pobūdžio organizaciniai ir tvarkomieji darbai, tarp kurių yra natūralaus ar mechaninio vėdinimo sistemos priežiūra (vėdinimo sistemos veikimo kontrolė, vėdinimo kanalų profilaktinis valymas). [...].

Skyrius vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos 6 straipsnio 21 punktu 201906-28 raštu Nr. A51-60444/19 (pridedama) įpareigojo Administratorių: „Atlikti Namų bendrojo naudojimo ventiliacijos kanalų besiribojančių ir susisiekiančių su Kavinės ir <...> patalpomis būklės tyrimą. Nustatyti ar Kavinės patalpų mechaninė (priverstinė) ventiliacija pajungta į Namų bendrojo naudojimo kanalus nepažeidžiant teisės aktų reikalavimų (statybą leidžiančių dokumentų, projektinių, kanalų paskirties naudojimo, gaisrinių, trečiųjų asmenų gyvenimo ir veiklos) ir vėdinimo sistemų atitikties statybos techninio reglamente STR 2.09.02:2005 „Šildymas, vėdinimas ir oro kondicionavimas“ nustatytų reikalavimų. Apie įpareigojimo vykdymą iki 2019-08-05 informuoti Skyrių ir Pareiškėją“. “

7.2. „NVSC 2019-06-26 raštu [...] informavo Pareiškėją ir Skyrių, kad NVSC, siekdamas išnagrinėti Pareiškėjo skundo dalį dėl kvapų, bei vadovaudamasis Kvapų kontrolės gyvenamosios aplinkos ore taisyklių (toliau – Taisyklės), 8.1.1 papunkčiu, NVSC direktoriaus įsakymu sudarė kvapų kontrolės komisiją (toliau – Komisija), į kurios sudėtį įtraukė NVSC Vilniaus departamento, Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Miesto ūkio ir transporto departamento Būsto administravimo skyriaus Statinių naudojimo priežiūros poskyrio bei Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Vilniaus valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos atstovus.

Komisija 2019-06-28 atliko galimo kvapo vietoje patikrinimą. Kvapo vertinimo vietoje metu paaiškėjo, jog Pareiškėjo patalpos, [...] yra negyvenamosios paskirties (kūrybinės dirbtuvės), t. y. kuriose kvapo koncentracijos ribinė vertė netaikoma, vadovaujantis Lietuvos higienos normos HN 121:2010 1 punkto reikalavimais. Atsižvelgiant į nurodytas aplinkybes, kvapas buvo vertintas Namų, bendro naudojimo laiptinėje, gyvenamojoje teritorijoje prie Namų, bei ūkinės komercinės veiklos vykdymo vietoje – kavinės lankytojų salėje bei virtuvėje. Patikrinimo metu Komisija nustatė, kad kvapas bendro naudojimo laiptinės bei gyvenamosios aplinkos ore, kuris gali būti siejamas su ūkine komercine veikla (kavinės veikla), nebuvo jaučiamas.“

7.3. „UAB „B“ (dabar C, UAB) vykdydama Skyriaus 2019-06-28 raštu [...] teiktus įpareigojimus, 2019-09-24 raštu informavo Pareiškėją, Veterinarijos tarnybą ir Skyrių, kad atsižvelgiant į tai, kad Kavinė maitinimo veiklą vykdo Name ir privalo turėti Veterinarijos tarnybos išduotą leidimą maisto tvarkymui vykdyti, kreipėsi raštu į Veterinarijos tarnybą „<...> „dėl leidimo spurgų kepimui išdavimo, patikslinimui“. <...>“. Administratorius taip pat informavo Skyrių: „kad

nustatant kavinės patalpų mechaninės ventiliacijos pajungimo į bendro naudojimo ventkanalus sandarumą, priimtas sprendimas kreiptis į rangovą dėl bendro naudojimo ventiliacijos kanalo išvalymo bei jo funkcionavimo atitikties higienos normoms“.

7.4. „Atsižvelgiant į Pareiškėjo 2020-01-07 kartotinį prašymą Skyriui dėl Administratoriaus atsakymo nepateikimo, ar esamo vėdinimo kanalo naudojimas atitinka higienos normas ir į tai, kad Administratorius nepateikė Skyriui ir Pareiškėjui informacijos ar atliko Namu bendrojo naudojimo ventiliacijos kanalų besiribojančių ir susisiekančių su Kavinės ir Patalpomis būklės tyrimą, Skyrius 2020-02-26 raštu [...] kartotinai įpareigojo Administratorių vykdyti Skyriaus 2019-06-28 rašte Nr. A51-60444/19 teiktus įpareigojimus ir apie įpareigojimų įvykdymą informuoti Pareiškėją ir Skyrių iki 2020-03-20.“

7.5. „Skyrius iki šios dienos nėra gavęs informacijos apie 2019-06-28 raštu Nr. A51-60444/19 ir 2020-02-26 raštu Nr. A51-28139/20(3.3.2.26E-BŪS) teiktų įpareigojimų įvykdymą. Lietuvos Respublikoje dėl koronaviruso infekcijos (COVID-19) tuo metu nuo 2020-03-16 buvo paskelbtas karantinas, kurio metu maitinimo įstaigos nedirbo, buvo apriboti žmonių kontaktai.

Statybos techninio reglamento STR 2.09.02:2005 „Šildymas, vėdinimas ir oro kondicionavimas“ 36 punkte nurodyta, kad šalinamas oras turi būti išmetamas lauk taip, kad nekeltų pavojaus žmonių sveikatai, užterštas šalinamasis oras išmetamas vertikaliai aukštyn per ortakius ar šachtas be stogelių.“

7.6. „Maisto tvarkymo subjekto patvirtinimo pažymėjimus išduoda teritorinės valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos pagal maisto tvarkymo veiklos vietą. Maisto tvarkymo subjektų patvirtinimo ir registravimo reikalavimų, patvirtintų Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2008 m. spalio 15 d. įsakymu Nr. B1-527 (galiojanti suvestinė redakcija 2019-12-14), 31 punktas reglamentuoja, kad: „Gavęs visus Aprašo 26 punkte nurodytus duomenis ir dokumentus, teritorinis departamentas pagal kompetenciją atlieka maisto tvarkymo veiklos sąlygų patikrinimą vietoje, įvertina, ar maisto tvarkymo subjekto veiklos sąlygos atitinka Reglamento (EB) Nr. 852/2004 ir Lietuvos higienos normos HN 15:2005 „Maisto higiena“, patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. rugsėjo 1 d. įsakymu Nr. V-675 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 15:2005 „Maisto higiena“ patvirtinimo“ (toliau – Lietuvos higienos norma HN 15:2005), reikalavimus, susijusius su RVASVT principais pagrįstos savikontrolės sistemos įdiegimu, teritorija, patalpų įrengimu, įskaitant apšvietimą, vėdinimą, ir jų išdėstymu, įrenginiais, įskaitant jų išdėstymu, vandens tiekimu, patalpų ir įrenginių valymu, maisto ir kitų atliekų šalinimu, kenkėjų kontrole, darbuotojų sveikatos tikrinimu, privalomu higienos įgūdžių mokymu ir transporto priemonėmis, ir surašo nustatytos formos patikrinimo aktą“.

Bendrieji reikalavimai maisto patalpoms yra numatyti Europos Parlamento ir Europos Sąjungos Tarybos patvirtintame reglamente (EB) Nr. 852/2004 dėl maisto produktų higienos II priedo I skyriaus 5 straipsnyje, kuris nustato, kad maisto patalpoje turi būti įrengta tinkama ir pakankama natūrali ir mechaninė ventiliacija. Užtikrinta, kad nebūtų mechaninio oro srauto iš užterštos zonos į švarią zoną. Ventiliavimo sistemos turi būti sukonstruotos taip, kad filtrai ir kitos dalys, prireikus jas valyti ar pakeisti, būtų lengvai pasiekiami.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Skyrius Pareiškėjo 2020-01-07 prašymo kopiją pagal kompetenciją 2020-02-26 raštu Nr. A51-28138/20 persiuntė nagrinėti Veterinarijos tarnybai, bei paprašė apie priimtus sprendimus informuoti Skyrių ir Pareiškėją. Veterinarijos tarnyba 2020-03-20 raštu Nr. 69S-(69.26)-931 (pridedama) informavo Skyrių ir Pareiškėją apie 2020-01-07 prašymo nagrinėjimo rezultatus.“

7.7. „Administracija 2021-12-07 [...] ir 2022-02-17 [...] gavo Pareiškėjo skundus dėl higienos reikalavimų nesilaikymo Kavinėje, iš kurių pirmasis skundas buvo adresuotas Administracijos Administracinės veiklos skyriui ir Skyriui ir antrasis skundas adresuotas Administracijos Administracinės veiklos skyriui. Minėtas skyrius 2021-12-07 Pareiškėjo skundą pagal kompetenciją persiuntė nagrinėti Veterinarijos tarnybai (2021-12-09 raštas Nr. A51-124703/21) ir apie tai raštu informavo Pareiškėją. Administracinės veiklos skyrius gavęs Pareiškėjo 2022-02-17 skundą, 2022-02-18 raštu Nr. A51-21939/22 informavo Pareiškėją: „Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba nėra pavaldi Savivaldybės administracijai. Pagal Nuostatų 18 punkte įtvirtintą teisinį reglamentavimą,

Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba yra pavaldi Lietuvos Respublikos Vyriausybei ir žemės ūkio ministrui. Jūsų nurodytais klausimais turėtumėte kreiptis į institucijas, kurioms Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba yra pavaldi.“

7.8. „Skyrius 2022-05-11 raštu Nr. A51-65263/22 informavo Namu Administratorių, Pareiškėją ir UAB [...] direktorę apie 2022-05-17 numatomą Namu techninės priežiūros vykdymo patikrinimą. Minėtu Skyriaus raštu Pareiškėjo ir UAB [...] direktorės paprašyta suteikti galimybę Skyriaus specialistui ir Namu techniniam prižiūrėtojui 2022-05-17 patekti į Pareiškėjo ir Kavinės patalpas patikrinti Pareiškėjo skunde nurodytus duomenis.“ Patikrinimas buvo perkeltas į 2022-05-19 14.00 val.“

7.9. „Skyrius 2022-05-11 raštu įpareigojo Administratorių: *„Atlikti Namu bendrojo naudojimo ventiliacijos kanalų besiribojančių ir susisiekančių su kavinės [...] ir <...> patalpomis techninės būklės įvertinimą ir apžiūrą (reviziją), įvertinti jų sandarumą/nesandarumą. Nustatyti ar kavinės patalpų mechaninė (priverstinė) ventiliacija pajungta į Namu bendro naudojimo kanalus ir namo bendro naudojimo vėdinimo kanalų naudojimas kavinės veiklai nepažeidžia teisės aktų reikalavimų, higienos normų (statybą leidžiančių dokumentų, projektinių, kanalų paskirties naudojimo, gaisrinių, trečiųjų asmenų gyvenimo ir veiklos) ir vėdinimo sistemų atitikties statybos techniniame reglamente STR 2.09.02:2005 „Šildymas, vėdinimas ir oro kondicionavimas“ nustatytų reikalavimų. Vykdyti Reglamento 97¹ punkte nurodytus reikalavimus, atlikti Namu bendro naudojimo vėdinimo kanalų valymą ir dezinfekavimą (jeigu nebuvo atlikta Reglamente nustatytu periodiškumu). Apie įpareigojimo įvykdymą iki 2022-06-27 informuoti Skyrių ir Pareiškėją“.*

7.10. „Vykdydamas Reglamento 108 punkto nuostatas Skyriaus specialistas Namu apžiūros metu patikrino ar laiku ir išsamiai pildomas statinio techninės priežiūros žurnalas; ar atliekamos statinio periodinės (sezoninės) ir specializuotos apžiūros; ar įvykdyti statinio techninės priežiūros žurnaluose įrašyti reikalavimai; apžiūrėjęs Namą, Kavinės naudojamas patalpas ir Patalpas nustatė ar naudojama pagal paskirtį, ar nevykdomi statinyje statybos darbai be statybą leidžiančių dokumentų, jei juos turėti privaloma. Padarė išvadas apie Namu techninę būklę ir jo techninę priežiūrą, surašė statinio techninės priežiūros patikrinimo aktą Nr. A357-392/22(2.9.2.8-BŪS) (toliau – Aktas) (pridedama), jo 1 egzempliorių įteikė techniniam prižiūrėtojui ir Administratoriui, kitą saugos Skyriuje; nustatė reikalavimus nustatytiems trūkumams pašalinti ir kontroliuos statinio techninės priežiūros patikrinimo akte įrašytų reikalavimų įvykdymą nustatytu terminu.“

7.11. „Patikrinimo metu Skyriaus specialistas kartu su Namu techniniu prižiūrėtoju apžiūrėjo kavinės ir Pareiškėjo Patalpas, išklausė abiejų pusių argumentus, pagal kompetenciją atsakė į keliamus klausimus. Patikrinimo metu nustatė: *„<...> kūrybinės dirbtuvės – patalpose pastatyti darbo stalai, kompiuteriai, maketai, vykdoma architektūros ir projektavimo veikla. Patalpos naudojamos pagal paskirtį nurodytą Nekilnojamojo turto registre. Ventiliacijos kanalų (4 kanalai) siena patalpoje nutinkuota, nudažyta, matomi nežymūs apdailos tinko įtrūkimai. Ventiliacijos kanalų mūro siena, iš neįrengtos palėpės patalpos pusės, netinkuota, plytų mūro. Dėl galimai nesandaraus ventiliacijos kanalo, neįrengtoje palėpės patalpoje jaučiamas kepamų miltinių gaminių kvapas.*

<...> kavinė - gaminamas maistas ir vykdomos maitinimo paslaugos. Patalpose įrengtos virtuvės su maitinimo ruošimo įranga, kurioje gaminamas maistas, įrengtas baras, lankytojai maitinami patiekalais, pastatyti stalai su kėdėmis. Patalpos naudojamos pagal paskirtį nurodytą Nekilnojamojo turto registre. Kavinėje įrengti gartraukiai, gaubtai su vėdinimo įranga ir filtrais. Įrengta panaudoto oro išmetimo sistema, kuri pajungta į namo bendro naudojimo ventiliacijos kanalą.“ Akte pakartojo Skyriaus 2022-05-11 raštu Nr. A51-65263/22 teiktus reikalavimus.“

7.12. „Atsižvelgiant į Veterinarijos tarnybos pateiktą informaciją, liko neatsakyti klausimai ar kavinės veiklos metu susidaręs technologinis oras gali būti šalinamas per Namu bendro naudojimo ventiliacijos kanalus, ar Namu bendro naudojimo vėdinimo kanalų naudojimas kavinės veiklai nepažeidžia teisės aktų reikalavimų, higienos normų (statybą leidžiančių dokumentų, projektinių, kanalų paskirties naudojimo, gaisrinių, trečiųjų asmenų gyvenimo ir veiklos), ar yra užtikrinama, kad nebūtų mechaninio oro srauto iš užterštos zonos į švarią zoną (Europos Parlamento ir Europos Sąjungos Tarybos patvirtinto reglamento (EB) Nr. 852/2004, I skyriaus 5 straipsnis).

Skyriui nėra priskirta funkcija tikrinti ir vertinti ar nustatyti technologinio oro patekimo iš

kavinės patalpų į Pareiškėjo patalpas priežastis. Minėtas priežastis gali nustatyti ir pateikti išvadas dėl defektų pašalinimo atestuoti specialistai turintys nustatyta tvarka išduotą kvalifikacijos atestatą. Ekspertizės ar tyrimo paslauga mokama. Ekspertų sąrašą galima rasti interneto svetainėje. Naudojamo statinio ekspertizės, tyrimo užsakovas yra statinio savininkas (naudotojas). Namų patalpų savininkus atstovauja Administratorius. Skyriaus nuomone Namų patalpų savininkai neprivalo apmokėti už Administratoriaus organizuotus ir rangovo atliktus ventiliacijos kanalų tyrimus, susijusius su kavinės gamybine veikla.

Patikrinimo metu Skyriaus specialistas kartu su Namų techniniu prižiūrėtoju kavinės atstovais ir Pareiškėju aptarė įvairias galimybes kaip sustabdyti technologinio oro patekimą į Pareiškėjo patalpas, vienas jų į ventiliacijos kanalą sumontuoti įdėklą.

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytą, manytina, kad Veterinarijos tarnybos kompetencijoje teikti reikalavimus kavinės savininkams šalinti technologinio oro patekimo į Pareiškėjo patalpas priežastis.“

7.13. „Administratorius, vykdydamas Skyriaus 2022-05-11 rašte ir statinio techninės priežiūros patikrinimo akte Nr. A357-392/22(2.9.2.8-BŪS) (toliau – Aktas) teiktus reikalavimus, 2022-06-23 el. paštu informavo Skyrių, kad yra suplanuoti Namų ventiliacijos šachtų valymo darbai ir esant techninėms galimybėms bus atlikta bendro naudojimo ventiliacijos šachtos jungiančios Kavinės ir Pareiškėjo patalpų diagnostika dėl galimai esančių nesandarumų.

Administratorius neįvykdė 2022-05-11 rašto 1 punkte ir Akto 1 punkte teikto reikalavimo, nes Departamentas pagal kompetenciją teikė reikalavimus Kavinės savininkams šalinti technologinio oro patekimo į Pareiškėjo patalpas priežastis. Kavinė 2022-06-16 Trūkumų šalinimo plane Departamentui įsipareigojo vėdinimo sistemos panaudoto oro išmetimo kanalo būklės įvertinimui (sutvarkymui) iškviesti kompetentingą minėtiems darbams įmonę, iki 2022-07-16 atlikti Kavinės vėdinimo sistemos panaudoto oro išmetimo kanalo būklės įvertinimo (sutvarkymo) darbus.

Administratorius neįvykdė Skyriaus 2022-05-11 rašto 2 punkte ir Akto 2 punkte teikto reikalavimo, neatliko Namų bendro naudojimo vėdinimo kanalų valymo ir dezinfekavimo, neįvykdė statybos techninio reglamento STR 1.07.03:2017 „Statinių techninės ir naudojimo priežiūros tvarka. Naujų nekilnojamojo turto kadastro objektų formavimo tvarka“ 97¹ punkte nurodytų reikalavimų. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, Skyrius Administratoriaus atžvilgiu pradėjo administracinę teiseną pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK) 360 straipsnio 3 dalį.“

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

8. Tarptautiniai teisės aktai

8.1. *Europos Parlamento ir Europos Sąjungos Tarybos patvirtinto reglamento (EB) Nr. 852/2004* (toliau – Reglamentas 852/2004) dėl maisto produktų higienos „Bendrieji reikalavimai maisto patalpoms“ II priedo I skyriaus 5 straipsnis „Turi būti įrengta tinkama ir pakankama natūrali ir mechaninė ventiliacija. Užtikrinti, kad nebūtų mechaninio oro srauto iš užterštos zonos į švarią zoną.“

8.2. *Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 305/2011* (toliau – Reglamentas 305/2011): Statiniai ir atskiros jų dalys turi atitikti jų naudojimo paskirtį, ypač atsižvelgiant į susijusių asmenų sveikatą ir saugą viso statinių būvio ciklo metu. Atsižvelgiant į įprastinę techninę priežiūrą, statiniai turi atitikti šiuos esminius statinių reikalavimus ekonomiškai pagrįstą naudojimo laikotarpį. [...]. 3. Higiena, sveikata ir aplinka. Statiniai turi būti projektuojami ir statomi taip, kad viso jų būvio ciklo metu, juos statant, naudojant ir griaunant nekiltų jokio pavojaus darbuotojų, gyventojų ar kaimynų higienai arba sveikatai ir saugai ir per visą jų būvio ciklą jie neturėtų pernelyg didelio poveikio aplinkos kokybei ar klimatui, [...].“

9. Lietuvos Respublikos įstatymai

9.1. *Seimo kontrolierių įstatymo* (toliau – SKĮ) 12 straipsnis – „1. Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje. [...].“

9.2. *Viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI):*

3 straipsnis – „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais:

1) atsakomybės už priimtus sprendimus. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas, vykdydamas administracinį reglamentavimą ar priimdamas administracinius sprendimus, turi prisiimti atsakomybę už administracinio reglamentavimo ar priimtų administracinių sprendimų sukeltus padarinius; [...] 5) išsamumo. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį; [...] 9) objektyvumo. Šis principas reiškia, kad administracinio sprendimo priėmimas ir kiti oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs; [...]; 12) subsidiarumo. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektų sprendimai turi būti priimami ir įgyvendinami žemiausiu efektyvumą galinčiu užtikrinti viešojo administravimo sistemos lygmeniu; [...]“.

11 straipsnis – 1. Asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles. [...]. 3. Prašymas ar skundas viešojo administravimo subjekto vadovo arba jo įgalioto pareigūno ar valstybės tarnautojo, kito įstatymų nustatyta specialų statusą turinčio fizinio asmens sprendimu gali būti nenagrinėjamas, jeigu: [...]; 6) prašymas ar skundas viešojo administravimo subjektui pateiktas ne pagal kompetenciją. 4. Jeigu viešojo administravimo subjektas pagal kompetenciją negali spręsti prašyme ar skunde išdėstytų klausimų ar priimti administracinės procedūros sprendimo dėl prašyme ar skunde išdėstyto klausimo, jis jo nenagrinėja ir ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos persiunčia jį kompetentingam viešojo administravimo subjektui, ir apie tai praneša asmeniui.“

9.3. *Vietos savivaldos įstatymo (toliau – VSI):*

4 straipsnis – „Pagrindiniai principai, kuriais grindžiama vietos savivalda, yra: 6) savivaldybės veiklos ir savivaldybės institucijų priimamų sprendimų teisėtumo. Savivaldybės institucijų ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų veikla ir visais jų veiklos klausimais priimti sprendimai turi atitikti įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus; [...]; 8) bendruomenės ir atskirų savivaldybės gyventojų interesų derinimo. Savivaldybės institucijų priimti sprendimai bendruomenės interesais neturi pažeisti įstatymų garantuotų atskirų gyventojų teisių; [...]; 10) veiklos skaidrumo. Savivaldybės institucijų ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų veikla turi būti aiški ir suprantama savivaldybės gyventojams, kurie tuo domisi, jiems sudaromos sąlygos gauti paaiškinimus, kas ir kodėl daroma; [...]; 12) reagavimo į savivaldybės gyventojų nuomonę. Savivaldybės gyventojai ar jų atstovai turi teisę susipažinti su savivaldybės institucijų sprendimų projektais ir priimtais sprendimais, gauti viešus ir motyvuotus atsakymus į pareikštą nuomonę apie savivaldybės institucijų ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų ar atskirų valstybės tarnautojų darbą; 13) žmogaus teisių ir laisvių užtikrinimo ir gerbimo. Savivaldybės institucijų ar valstybės tarnautojų priimami sprendimai turi nepažeisti žmogaus orumo, jo teisių ir laisvių, lygių galimybių; [...]“.

6 straipsnis – „Vienos iš savarankiškujų savivaldybės funkcijų yra: „20) specialiųjų architektūros reikalavimų nustatymas ir statybą leidžiančių dokumentų išdavimas įstatymų nustatyta tvarka; 21) statinių naudojimo priežiūra įstatymų nustatyta tvarka; [...] 42) [...] savivaldybės vykdomosios institucijos paskirtų bendrojo naudojimo objektų administratorių veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūra ir kontrolė pagal Vyriausybės įgaliotos institucijos patvirtintas pavyzdines taisykles.“

9.4. *Civilinio kodekso (toliau – CK) 1.138 straipsnis* „Civilinės teisės įstatymų nustatyta tvarka gina teismas [...]“.

9.5. *Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo (toliau – VSPĮ):*

2 straipsnis – „2. Visuomenės sveikatos priežiūra – organizacinių, teisinių, ekonominių, techninių, socialinių bei medicinos priemonių, padedančių įgyvendinti ligų ir traumų profilaktiką, išsaugoti visuomenės sveikatą bei ją stiprinti, visuma. 3. Sveikatos aplinka – visuomenės sveikatai darančių įtaką veiksnių visuma. [...]. 14. Valstybinė visuomenės sveikatos saugos kontrolė – įgaliotų valstybės institucijų ir pareigūnų atliekami veiksmai ūkinės komercinės veiklos atitikties visuomenės

sveikatos saugos norminių teisės aktų reikalavimams įvertinti bei administracinėms poveikio priemonėms taikyti. [...].“

15 straipsnis – „Nacionalinis visuomenės sveikatos centras: [...]; 8) vykdo kvapų valstybinę visuomenės sveikatos saugos kontrolę gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose, įskaitant tai, kaip laikomasi taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimuose ir taršos leidimuose Nacionalinio visuomenės sveikatos centro nustatytų sąlygų dėl kvapų valdymo; [...].“

15^l straipsnis – „1. Apibendrintus visuomenės sveikatos priežiūros veiklą reglamentuojančių teisės aktų taikymo visuomenės sveikatos priežiūros veiklos klausimais išaiškinimus teikia ir skelbia Sveikatos apsaugos ministerija jos nustatyta tvarka.“

21 straipsnis – „1. Saugi asmenų gyvenamoji aplinka užtikrinama šiomis priemonėmis: [...]; 7) gyvenamųjų patalpų tinkamas mikroklimatas ir grynas oras; 8) kitos priemonės. 2. Valstybės ir savivaldybių institucijos pagal kompetenciją užtikrina šio straipsnio 1 dalyje numatytų priemonių vykdymą. [...].“

9.6. Maisto įstatymo (toliau – MĮ) 11 straipsnis „1. Valstybinę maisto kontrolę atlieka įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka Vyriausybės įsteigta maisto kontrolės institucija – Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba. 2. Vyriausybės įstaiga Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba tikrina, kad maistas, skirtas tiek vidaus rinkai, tiek eksportui, būtų saugus, tinkamai paženklintas, nepažeistų vartotojų interesų ir atitiktų šio įstatymo bei kitų teisės aktų reikalavimus. Kontrolė atliekama laikantis principo, kad maisto sauga žmonių sveikatai yra besąlyginis prioritetas.“

9.7. Statybos įstatymo 49 straipsnis: „1. Statinių naudojimo priežiūrą atlieka šie viešojo administravimo subjektai: [...]; 4) statinių įrangos ir paskirties reikalavimų įgyvendinimo priežiūrą atlieka statinio saugos ir paskirties reikalavimų valstybinės priežiūros institucijos.“

9.8. Daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatymo (toliau – Įstatymas) 2 straipsnis: „8. Daugiabutis namas – trijų ir daugiau butų gyvenamasis namas. Daugiabučiame name gali būti ir negyvenamųjų patalpų – prekybos, administracinių, viešojo maitinimo ir kitų. 9. Gyvenamasis namas – pastatas, kuriame ne mažiau kaip pusė naudingojo ploto yra gyvenamosios paskirties patalpos. 11. Kitos patalpos – daugiabučiame name esančios negyvenamosios paskirties patalpos (administracinės, komercinės ir kitos), suformuotos ir Nekilnojamojo turto registre įregistruotos kaip atskiras nuosavybės teisės objektas, taip pat atskirame atitinkamos paskirties pastate esančios asmeninio naudojimo rekreacinės (poilsio), kūrybos (kūrybinės dirbtuvės) ar ūkinės (garažų ir kt.) paskirties patalpos, suformuotos ir Nekilnojamojo turto registre įregistruotos kaip atskiras nuosavybės teisės objektas. 15. Pastato bendrojo naudojimo objektai: [...]; 2) bendrosios pastato inžinerinės sistemos – pastato bendrojo naudojimo mechaninė, elektros, dujų, šilumos, sanitarinės technikos ir kita įranga (įskaitant pastato elektros skydinę, šilumos punktą, šildymo ir karšto vandens sistemos vamzdynus ir radiatorius, vandentiekio ir kanalizacijos vamzdynus, rankšluosčių džiovintuvus); [...].“

9.9. Teisėkūros pagrindų įstatymo (toliau – TPĮ) 3 straipsnis „1. Teisėkūros principai išreiškia tam tikrus imperatyvius reikalavimus, keliamus teisėkūroje dalyvaujantiems subjektams, siekiant sukurti vientisą, nuoseklią, darnią ir veiksmingą teisės sistemą. 2. Teisėkūroje vadovaujamosi šiais principais: [...]; 3) pagarbos asmens teisėms ir laisvėms, reiškiančiu, kad teisės aktų nuostatos turi užtikrinti ir negali paneigti Konstitucijoje, Europos Sąjungos teisės aktuose, Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse, Lietuvos Respublikos įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytų asmens teisių ir laisvių, teisėtų interesų; 6) aiškumo, reiškiančiu, kad teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti logiškas, nuoseklus, glaustas, suprantamas, tikslus, aiškus ir nedviprasmiškas; [...].“

10. Kiti teisės aktai

10.1. Vyriausybės 2007-08-22 nutarimu Nr. 875 patvirtintų Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių (toliau – Taisyklės) 45 punktas – „Į prašymą institucija atsako atsižvelgdama į jo turinį: [...].“

10.2. Vyriausybės 200-06-28 nutarimu Nr. 744 patvirtintų Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos nuostatų (toliau – VMVT nuostatai) 9.2 papunktis: „kontroliuoja: 9.2.4. maisto

tvarkymo subjektų, iš jų muitinės sandėlių, importo ir eksporto terminalų (laikinojo saugojimo sandėlių), higienos ir veterinarijos reikalavimų laikymąsi, tvarkymo procesus, subjektų savikontrolės sistemų funkcionavimą;

10.3. *VMVT direktoriaus 2019-12-10 įsakymu B1-910 patvirtinto Maisto tvarkymo subjektų patvirtinimo ir registravimo tvarkos aprašo* (toliau – Aprašas; aktuali redakcija):

8 *punktas* – „Maisto tvarkymo subjektą patvirtina ir registruoja ir įtraukia į VMVT tvarkomą Maisto tvarkymo subjektų sąrašą teritoriniai departamentai pagal maisto tvarkymo subjekto faktinę vykdomos veiklos ar numatomos vykdyti veiklos vietą. [...]“

31 *punktas* – „[...] teritorinis departamentas pagal kompetenciją atlieka maisto tvarkymo subjekto veiklos sąlygų patikrinimą vietoje, įvertina, ar maisto tvarkymo subjekto veiklos sąlygos atitinka Reglamento (EB) Nr. 852/2004 ir Lietuvos higienos normos HN 15:2021 „Maisto higiena“, patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. rugsėjo 1 d. įsakymu Nr. V-675 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 15:2021 „Maisto higiena“ patvirtinimo“ (toliau – Lietuvos higienos norma HN 15:2021), reikalavimus, susijusius su RVASVT principais pagrįstos savikontrolės sistemos įdiegimu, teritorija, patalpų įrengimu, įskaitant apšvietimą, vėdinimą, ir jų išdėstymu, įrenginiais, įskaitant jų išdėstymą, vandens tiekimu, patalpų ir įrenginių valymu, maisto ir kitų atliekų šalinimu, kenkėjų kontrole, darbuotojų sveikatos tikrinimu, privalomu higienos įgūdžių mokymu ir transporto priemonėmis, ir surašo nustatytos formos patikrinimo aktą.“

33 *punktas* – „Aprašo 31 punkte nurodyto patikrinimo metu nustatęs, kad maisto tvarkymo subjektas neatitinka Reglamento (EB) Nr. 852/2004 ir Lietuvos higienos normos HN 15:2021 reikalavimų, nurodytų Aprašo 31 punkte, teritorinis departamentas patikrinimo akte nurodo nustatytus neatitikimus ir terminą, per kurį maisto tvarkymo subjektas privalo juos pašalinti. Maisto tvarkymo subjektui nustatytas neatitikimų pašalinimo terminas negali būti ilgesnis kaip 10 (dešimt) darbo dienų.“

10.4. *Aplinkos ministro 2016-12-30 įsakymu Nr. D1-971 patvirtinto statybos techninio reglamento STR 1.07.03:2017 „Statinių techninės ir naudojimo priežiūros tvarka. Naujų nekilnojamojo turto kadastro objektų formavimo tvarka“* (Reglamentas; aktuali nuo 2022-05-01 galiojanti redakcija):

10 *punktas* – „10.3. bendrojo naudojimo objektų valdytojas – daugiabučio gyvenamojo namo butų ir kitų patalpų savininkų įsteigta bendrija, jungtinės veiklos sutartimi įgaliotas asmuo arba bendrojo naudojimo objektų administratorius, valdantys bendrojo naudojimo objektus; [...]; 10.24. statinio naudojimo priežiūros vykdytojai (toliau – Priežiūros vykdytojai) – Statybos įstatyme [9.5] išvardytų viešojo administravimo subjektų, vykdančių statinių naudojimo priežiūrą, įgalioti pareigūnai (specialistai), atliekantys statinių techninės priežiūros kontrolę; [...]. „

11 *punktas* – „Statinio priežiūros tikslas – užtikrinti Statybos įstatyme bei statybos techniniuose dokumentuose nustatytus statinių esminius reikalavimus per visą statinio ekonomiškai pagrįstą naudojimo trukmę, maksimaliai sumažinti avarijų tikimybę, grėsmę žmonių gyvybei, sveikatai ar aplinkai.“

12 *punktas* – „Pagrindiniai statinių ir jų konstrukcijų techninės priežiūros ir teisingo naudojimo uždaviniai yra šie: 12.1. siekti, kad statiniai ir jų konstrukcijos būtų naudojami nepažeidžiant projektų, statybos bei eksploataavimo normų; [...]; 12.5. siekti, kad statiniai nedarytų žalos žmonių sveikatai ir aplinkai.“

97¹ *punktas* – „Sanitarijos ir higienos reikalavimų užtikrinimui bendrojo naudojimo patalpos, vėdinimo kanalai ir vamzdynai, šiuokšlių šalintuvai valomi ir dezinfekuojami pagal faktinį poreikį, tačiau ne rečiau kaip: vėdinimo kanalai ir vamzdynai – kartą per trejus metus, naudojami šiuokšlių šalintuvai – du kartus per metus, jeigu jų naudojimo norminiuose dokumentuose nenustatyta kitaip. Sanitarijos ir higienos reikalavimus užtikrinantys darbai dėl paskelbtos nepaprastosios padėties, ekstremaliosios situacijos ar karantino valstybės ar savivaldybės teritorijoje, siekiant užtikrinti gyventojų sveikatos apsaugą, atliekami atsakingų institucijų rekomenduojamu ar nurodytu periodiškumu“

102 *punktas* – „Naudojimo priežiūrą atlieka šie Subjektai: [...]; savivaldybių administracijos – gyvenamųjų namų ir kitų statinių; [...];“

10.5. *Sveikatos apsaugos ministro 2022-07-01 įsakymu Nr. V-611 patvirtintų Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos nuostatų (toliau – Nuostatai) 11 punktas*: „11. Centras, siekdamas savo veiklos tikslų, atlieka šias funkcijas: [...]; 11.2. vykdydamas valstybinę priežiūrą ir kontrolę: [...]; 11.2.7. vykdo kvapų valstybinę visuomenės sveikatos saugos kontrolę gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose, įskaitant tai, kaip laikomasi taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimuose ir taršos leidimuose Centro nustatytų sąlygų dėl kvapų valdymo; [...].“

10.6. *Sveikatos apsaugos ministro 2010-10-04 įsakymu Nr. V-885 patvirtintos Lietuvos higienos normos HN 121:2010 „Kvapo koncentracijos ribinė vertė gyvenamosios aplinkos ore“ (toliau – HN 121:2010)*:

1 punktas – „Kvapo koncentracijos ribinė vertė taikoma gyvenamosios paskirties pastatų ir visuomeninių pastatų (viešbučių paskirties, mokslo paskirties (kuriuose vykdomos ikimokyklinio, priešmokyklinio, bendrojo ugdymo, neformaliojo vaikų švietimo, pirminio profesinio mokymo programos ir aukštojo mokslo studijos), gydymo paskirties (stacionarinėse asmens sveikatos priežiūros įstaigose, sanatorijose, reabilitacijos centruose, specialiujų įstaigų sveikatos apsaugos pastatuose, medicininės priežiūros įstaigų slaugos namuose), poilsio paskirties (poilsio namuose, jaunimo nakvynės namuose, kaimo turizmo pastatuose) pastatų patalpų orui bei jų žemės sklypų ne didesniu kaip 40 m atstumu nuo gyvenamosios paskirties ar nurodytų visuomeninių pastatų aplinkos orui (toliau – gyvenamosios aplinkos oras).“

2 punktas – „Kvapo koncentracijos ribinė vertė taikoma tik iš ūkinėje komercinėje veikloje, kurioje naudojami stacionarūs taršos kvapais šaltiniai, kylantiems kvapams vertinti.“

3 punktas – „Kvapo koncentracijos ribinė vertė netaikoma: 3.1. paties asmens ūkinės komercinės veiklos keliamo ir jį veikiančio kvapo atvejais; 3.2. kvapui darbo vietose vertinti; 3.3. avarių ir ekstremalių situacijų sukeliančių taršą kvapais ir jų likvidavimo atvejais.“

4 punktas – „4.5. Stacionarusis taršos kvapais šaltinis – stacionarusis įrenginys ar vieta, iš kurių kvapai patenka į gyvenamosios aplinkos orą. Tręšiami laukai nėra laikomi stacionariaisiais taršos kvapais šaltiniais.“

Sveikatos apsaugos ministro 2010-10-04 įsakymu Nr. V-885 patvirtintų Kvapų kontrolės gyvenamosios aplinkos ore taisyklių:

1 punktas – „Kvapų kontrolės gyvenamosios aplinkos ore taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato kvapų valstybinės visuomenės sveikatos saugos kontrolės (toliau – kvapų kontrolė) gyvenamosios aplinkos ore, įskaitant tai, kaip laikomasi taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimuose ir taršos leidimuose Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – Centras) nustatytų kvapų valdymo sąlygų, atlikimo pagrindus ir tvarką.“

3 punktas – „Kvapų kontrolė atliekama gavus asmens (asmens) skundą, kuriame asmuo (asmenys) skundžiasi iš ūkinėje komercinėje (toliau – ūkinė veikla) veikloje naudojamų stacionariųjų taršos kvapais šaltinių (toliau – taršos šaltiniai) skleidžiamais kvapais gyvenamosios aplinkos ore.“

4 punktas – „Skundus nagrinėja Centras Tiesioginės valstybinės visuomenės sveikatos saugos kontrolės reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. spalio 28 d. įsakymu Nr. V-946 „Dėl Tiesioginės valstybinės visuomenės sveikatos saugos kontrolės reglamento patvirtinimo“, nustatyta tvarka su šiose Taisyklėse numatytais ypatumais.“

8 punktas – „Kvapų kontrolė atliekama šiais trimis etapais: 8.1. I etapas – kvapų kontrolės komisijos (toliau – Komisija) sudarymas ir galimo kvapo vietoje patikrinimas; 8.2. II etapas – ūkinės veiklos vykdymo sąlygų vertinimas (Komisijai nustačius, kad gyvenamosios aplinkos ore jaučiamas kvapas gali būti siejamas su skunde nurodyta ar kita ūkine veikla arba Komisijai nustačius, kad nors kvapas gyvenamosios aplinkos ore patikrinimo metu ir nėra jaučiamas, tačiau remiantis papildoma informacija gali būti siejamas su skunde nurodyta ar kita ūkine veikla); 8.3. III etapas – kvapo koncentracijos vertinimas (kompetentingoms institucijoms nustačius Taisyklių 10.1 papunktyje nurodytų pažeidimų arba pareiškėjui po kompetentingų institucijų nustatytų pažeidimų pašalinimo, priimtų sprendimų įgyvendinimo ar numatytų veiksmų atlikimo informavus Centrą, kad kvapo pobūdis, intensyvumas nepakito, kvapas vis dar jaučiamas ir tikslinga atlikti kvapo koncentracijos vertinimą), išskyrus atvejus, kai kvapas sklinda pastatų vidaus patalpose (iš patalpos į patalpą).“

10 punktas – „Ūkinės veiklos vykdymo sąlygų vertinimas (Komisijai nustatčius, kad gyvenamosios aplinkos ore jaučiamas kvapas gali būti siejamas su skunde nurodyta ar kita nustatyta ūkine veikla arba Komisijai nustatčius, kad nors kvapas gyvenamosios aplinkos ore patikrinimo metu ir nėra jaučiamas, tačiau remiantis papildoma informacija gali būti siejamas su skunde nurodyta ar kita nustatyta ūkine veikla), kai ūkinei veiklai vykdyti nereikalingas taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimas ar taršos leidimas arba kai taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimas ar taršos leidimas yra reikalingas, tačiau Centras jame nėra nustatęs kvapų valdymo sąlygų: 10.3. Centras, gavęs iš kompetentingų institucijų papildomą informaciją apie nustatytų pažeidimų pašalinimą, priimtų sprendimų įgyvendinimą ar numatytų veiksmų atlikimą, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo informacijos gavimo dienos raštu kreipiasi į pareiškėją, siekdamas išsiaiškinti: ar kvapo pobūdis, intensyvumas pakito; jei kvapas vis dar jaučiamas, kokių laiku ir kada jis intensyviausias; ar, pareiškėjo nuomone, tikslinga atlikti kvapo koncentracijos vertinimą, išskyrus atvejus, kai kvapas sklinda pastatų vidaus patalpose (iš patalpos į patalpą); 10.4. Centras, gavęs iš pareiškėjo informaciją, kad kvapo pobūdis, intensyvumas nepakito, kvapas vis dar jaučiamas, tuo atveju, kai kvapas sklinda pastatų vidaus patalpose (iš patalpos į patalpą), ne vėliau kaip per 5 darbo dienas informuoja kompetentingas institucijas, kad po jų nustatytų pažeidimų pašalinimo, priimtų sprendimų įgyvendinimo ar numatytų veiksmų atlikimo, pareiškėjo situacija iš esmės nepasikeitė, todėl šių institucijų prašoma pagal kompetenciją imtis papildomų veiksmų, priemonių ar sprendimų ir apie tai informuoti pareiškėją ir Centrą.“

10.7. Sveikatos apsaugos ministro 2010-10-28 įsakymu Nr. V-946 patvirtinto Tiesioginės valstybinės visuomenės sveikatos saugos kontrolės reglamento (toliau – Reglamentas):

2 punktas – „Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – Centras) vykdo kontrolę Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo 15 straipsnio 1, 2, 5, 6, 7, 8 ir 14 punktuose nurodytuose objektuose (toliau – objektai).“

3 punktas – „Kontrolė apima objektų konsultavimą visuomenės sveikatos saugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų įgyvendinimo klausimais ir kitų prevencinių veiksmų, skirtų užkirsti kelią galimiems visuomenės sveikatos saugą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimams, atlikimą, objektų patikrinimus, teisės aktų nustatyta tvarka gautos informacijos apie objektų veiklą vertinimą, poveikio priemonių taikymą įstatymų ir jų priimtų kitų teisės aktų nustatyta tvarka.“

10.8. Aplinkos ministro 2016-10-27 įsakymu Nr. D1-713 patvirtinto statybos techninio reglamento STR 1.01.03:2017 „Statinių klasifikavimas“ (toliau – STR 1.01.03:2017):

5 punktas – „Statiniai skirstomi į pastatus ir inžinerinius statinius: 5.1. Pastatai pagal paskirtį skirstomi į dvi grupes: 5.1.1. gyvenamuosius pastatus; 5.1.2. negyvenamuosius pastatus.“

6 punktas – „Gyvenamieji pastatai pagal tipą skirstomi į pogrupius: 6.1. gyvenamosios paskirties (vieno buto) pastatai – skirti gyventi vienai šeimai; 6.2. gyvenamosios paskirties (dviejų butų) pastatai – skirti gyventi dviem šeimoms; 6.3 gyvenamosios paskirties (trijų ir daugiau butų (daugiabučiai) pastatai – skirti gyventi trim šeimoms ir daugiau.“

Tyrimui reikšminga teismų praktika

11. Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo nutarimai:

11.1. „Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad neatsiejami teisinės valstybės principo elementai yra teisėtų lūkesčių apsauga, teisinis tikrumas ir teisinis saugumas. Konstituciniai teisėtų lūkesčių apsaugos, teisinio tikrumo, teisinio saugumo principai suponuoja valstybės pareigą užtikrinti teisinio reguliavimo tikrumą ir stabilumą, apsaugoti asmenų teises, gerbti teisėtus interesus ir teisėtus lūkesčius (Konstitucinio Teismo 2001-07-12, 2002-11-05, 2003-04-04, 2003-03-17, 2008-12-24 nutarimai, 2010-04-20 sprendimas).“

11.2. *2004-12-13 nutarimas:*

„[...] Konstitucinis teisinės valstybės principas suponuoja įvairius reikalavimus įstatymų leidėjui, kitiems teisėkūros subjektams: teisėkūros subjektai teisės aktus gali leisti tik neviršydami savo įgaliojimų; teisės aktuose nustatyti reikalavimai turi būti grindžiami bendro pobūdžio

nuostatomis (teisės normomis ir principais), kurias įmanoma taikyti visiems numatytiems atitinkamų teisinių santykių subjektams; diferencijuotas teisinis reguliavimas turi būti grindžiamas tik atitinkamais teisės aktais reguliuojamų visuomeninių santykių subjektų padėties objektyviais skirtumais; kad teisinių santykių subjektai galėtų žinoti, ko iš jų reikalauja teisė, teisės normos turi būti nustatomos iš anksto, teisės aktai turi būti oficialiai skelbiami, jie turi būti vieši ir prieinami; įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti aiškus, suprantamas, neprieštaringas, teisės aktų formuluotės turi būti tikslios, turi būti užtikrinami teisės sistemos nuoseklumas ir vidinė darna, teisės aktuose neturi būti nuostatų, vienu metu skirtingai reguliuojančių tuos pačius visuomeninius santykius; kad teisinių santykių subjektai galėtų savo elgesį orientuoti pagal teisės reikalavimus, teisinis reguliavimas turi būti santykinai stabilus; teisės aktais negalima reikalauti neįmanomų dalykų (*lex non cogit ad impossibilia*); teisės aktų galia yra nukreipta į ateitį, įstatymų ir kitų teisės aktų galiojimas atgal neleidžiamas (*lex retro non agit*), nebent teisės aktu būtų sušvelninama teisinių santykių subjekto padėtis ir kartu nebūtų pakenkiama kitiems teisinių santykių subjektams (*lex benignior retro agit*); [...].“

11.3. 2014-05-09 nutarimas:

„Konstitucijos 46 straipsnio 3 dalies nuostata, jog valstybė reguliuoja ūkinę veiklą taip, kad ji tarnautų bendrai tautos gerovei, aiškintina *inter alia* kartu su Konstitucijos 53 straipsnio 1 dalimi, kurioje nustatyta, kad valstybė rūpinasi žmonių sveikata. Aiškindamas Konstitucijos 53 straipsnio 1 dalį, Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad žmogaus ir visuomenės sveikata yra viena svarbiausių visuomenės vertybių (Konstitucinio Teismo 2002 m. liepos 11 d., 2005 m. rugsėjo 29 d., 2009 m. rugsėjo 2 d., 2011 m. birželio 21 d. nutarimai), taip pat kad žmonių sveikatos apsauga yra konstituciškai svarbus tikslas, viešasis interesas, o rūpinimasis žmonių sveikata – tai valstybės funkcija (Konstitucinio Teismo 2002 m. sausio 14 d., 2004 m. sausio 26 d., 2005 m. rugsėjo 29 d., 2009 m. rugsėjo 2 d., 2011 m. birželio 21 d. nutarimai).“

12. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (LVAT) praktika:

12.1. 2009-04-09 sprendimas administracinėje byloje Nr. A⁵⁵⁶-476/2009 – „Viešojo administravimo subjektų veiksmai turi būti aiškūs, nedviprasmiški. [...]“;

12.2. 2014-05-28 nutartis administracinėje byloje Nr. A261-610/2014 – „[...] viešojo administravimo subjektas, bet koku būdu gavęs informaciją apie galbūt padarytus pažeidimus, pagal savo kompetenciją turi patikrinti tokią informaciją, ją įvertinti ir reaguoti į ją nuostatų bei kitų teisės aktų nustatytu būdu. Tačiau tai nereiškia, kad VAI, kitų šiam ginčui aktualių teisės aktų taikymo požiūriu atsakovas privalo veikti taip, kaip to prašo besikreipiantys į juos asmenys [...]“.

Tyrimo išvados

13. Apibendrinus skunde Seimo kontrolierei aprašytas aplinkybes pažymėtina, kad Pareiškėjas skundžiasi, jog nei valstybės institucijos (VMVT, NVSC), nei Savivaldybė iš esmės nuo 2019 metų nesprendė ir neišsprendė problemos – iš Kavinės į kitas patalpas sklindančių kvapų per Namų bendrą ventiliacijos kanalą.

14. Vadovaudamiesi Seimo kontrolierių įstatymo 12 straipsnio nuostatomis, Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje (pvz., dėl pareigūnų laiku nepriimtų sprendimų, kuriuos pagal įstatymą jie įgalioti priimti, dėl informacijos asmenims apie jų teises ir pan.).

Seimo kontrolierės neturi įgaliojimų tirti ir vertinti Pareiškėjo Skunde nurodytų aplinkybių techniniu, inžineriniu, finansiniu ar kitokiu aspektu, reikalaujančiu tam tikros srities specialistų žinių.

15. Atsižvelgiant į tyrimo metu analizuotą informaciją, teisinį reglamentavimą, išvados bus pateikiamos dėl:

15.1. Nacionalinio visuomenės sveikatos centro pareigūnų veiksmų (neveikimo);

- 15.2. Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos pareigūnų veiksmų (neveikimo);
 15.3. Vilniaus miesto savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo).

Dėl Nacionalinio visuomenės sveikatos centro pareigūnų veiksmų (neveikimo)

16. Vadovaujantis:

16.1. VSPĮ (pažymos 9.5 papunktis), Nuostatais (pažymos 10.5 papunktis) – NVSC vykdo kvapų valstybinę visuomenės sveikatos saugos kontrolę gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose;

16.2. HN 121:2010) ir Kvapų kontrolės gyvenamosios aplinkos ore taisyklėmis (pažymos 10.6 papunktis) – kvapų kontrolė atliekama gavus asmens skundą, kuriame asmuo skundžiasi iš ūkinėje komercinėje veikloje naudojamų stacionariųjų taršos kvapais šaltinių sklaidžiamais kvapais gyvenamosios aplinkos ore; tokius skundus nagrinėja NVSC; skundai nagrinėjami Reglamente nustatyta tvarka su šiose Taisyklėse numatytais ypatumais;

16.3. Reglamentu (pažymos 10.7 papunktis) – NVSC vykdo kontrolę, kuri apima maisto subjektų konsultavimą visuomenės sveikatos saugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų įgyvendinimo klausimais ir kitų prevencinių veiksmų, skirtų užkirsti kelią galimiems visuomenės sveikatos saugą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimams, atlikimą, objektų patikrinimus, teisės aktų nustatyta tvarka gautos informacijos apie objektų veiklą vertinimą, poveikio priemonių taikymą įstatymų ir jų priimtų kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

17. Nagrinėjamu atveju:

17.1. NVSC Vilniaus departamentas, 2019-05-15 gavęs Pareiškėjo skundą dėl iš Kavinės sklaidžiamų kvapų į gyvenamąsias patalpas bei galimai netinkamo natūralaus oro šalinimo kanalo, pradėjo kvapų kontrolės procedūrą: skundo dalį dėl Name esančių vėdinimo kanalų persiuntė Savivaldybei, o dėl kvapų kontrolės (vertinimo) buvo sudaryta kvapų kontrolės komisija, sudaryta iš NVSC Vilniaus departamento pareigūnų, Savivaldybės ir VMVT pareigūnų. Pažymėtina, kad kvapų kontrolės komisija, nustačiusi, kad Pareiškėjo nurodomos patalpos yra negyvenamosios paskirties (NTR registruota „kūrybinės dirbtuvės“), o kvapo koncentracijos ribinė vertė taikoma tik gyvenamosioms patalpoms, Pareiškėjo patalpose sklaidžiamų kvapų vertinimo neatliko motyvuodama, kad patalpos yra negyvenamosios paskirties. Kvapų kontrolė buvo atlikta tik Namo bendrojo naudojimo laiptinėse bei Namo teritorijoje prie pastato, komisija nustatė, kad kvapas, siejamas su Kavinės veikla, minimose teritorijose tuo metu nebuvo jaučiamas. Pareiškėjas informuotas apie kvapų vertinimo rezultatus.

Pažymėtina tai, kad NVSC 2022-02-25 buvo gavęs Sveikatos apsaugos ministerijos pasiųstą Žemės ūkio ministerijos raštą kartu su pareiškėjo skundu dėl galimai nesandaraus Namo vėdinimo kanalo panaudojimo kavinės veiklai, 2022-03-22 VMVT Vilniaus departamento raštą (adresuotas ir Savivaldybei), prašant pagal kompetenciją atlikti Kavinės vėdinimo sistemos įvertinimą. Nustatyta, kad NVSC į minimus raštus pateikė paaiškinimus dėl kompetencijos, t. y. kas pagal galiojančius teisės aktus atlieka gyvenamųjų namų bendro naudojimo objektų priežiūrą ir kontrolę, maisto subjektų kontrolę, pareiškė nuomonę, kad „galimus natūralaus vėdinimo kanalo nesandarumus galima nustatyti atlikus šio kanalo techninės būklės įvertinimą ir apžiūrą“.

NVSC, vadovaudamasis taisyklėmis (pažymos 10.6 papunktis), nurodo, kad kvapai sklinda Namo viduje (iš patalpos į patalpą) (nors to pats nėra nustatęs), bei pažymėjo, jog priemonių ir veiksmų turi imtis Savivaldybė bei Kavinės veiklai leidimą išdavusi VMVT.

17.2. NVSC kvapų kontrolę vykdo vadovaudamasis Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo nuostatomis, Nuostatais, HN 121:2010 ir Kvapų kontrolės gyvenamosios aplinkos ore taisyklėmis. Pagal minimų teisės aktų nuostatas, NVSC kvapų valstybinę visuomenės sveikatos saugos kontrolę vykdo gyvenamuosiuose pastatuose. Vadovaujantis *STR 1.01.03:2017*, gyvenamieji pastatai skirstomi: į gyvenamosios paskirties (vieno buto) pastatus – skirti gyventi vienai šeimai; gyvenamosios paskirties (dviejų butų) pastatus – skirti gyventi dviem šeimoms; gyvenamosios

paskirties (trijų ir daugiau butų (daugiabučiai) pastatus – skirti gyventi trim šeimoms ir daugiau (pažymos 10.8 papunktis). Pažymėtina ir tai, kad daugiabučiame name gali būti ir kitos patalpos (negyvenamosios, pvz.: kūrybinės dirbtuvės) (pažymos 9.8 papunktis). Nagrinėjamu atveju, NVSC neteisingai aiškino teisės aktų nuostatas dėl kvapų koncentracijos ribinės vertės taikymo.

Vertinant tai, kad pagal Taisyklių nuostatas (pažymos 10.6 papunktis), kvapo koncentracijos ribinė vertė taikoma gyvenamosios paskirties pastatų patalpų orui bei jų žemės sklypų ne didesniu kaip 40 m atstumu nuo gyvenamosios paskirties pastatų aplinkos orui, o Namas yra daugiabutis, gyvenamosios paskirties pastatas (jame yra ir butai, ir kitos naudojimo paskirties patalpų), NVSC sudaryta komisija turėjo atlikti kvapų vertinimą / kontrolę ir Pareiškėjo nurodomose patalpose (nepriklausomai, kad jos yra kūrybinės dirbtuvės) ir išvadas dėl priemonių, veiksmų teikti tik atlikus kvapų kontrolę bei nustačius, iš kur, dėl ko maisto kvapai sklinda į Patalpas. Nagrinėjamu atveju, NVSC išvadas, kad kvapai sklinda iš patalpos į patalpą, padarė iš kitų institucijų teikiamos informacijos.

Pažymėtina ir tai, kad kvapo koncentracijos ribinė vertė taikoma iš ūkinėje komercinėje veikloje, kurioje naudojami stacionarūs taršos kvapais šaltiniai, kylantiems kvapams vertinti. Nagrinėjamu atveju, skundžiamasi būtent maisto kvapais, sklindančiais iš Kavinės, jai vykdant veiklą, taigi ir dėl to kvapų kontrolė turėjo būti atlikta ir Patalpose.

LVAT yra suformavęs praktiką ir pasisakęs, kad viešojoje teisėje taikomi įstatymo viršenybės ir teisinio apibrėžtumo principai lemia tai, kad visi viešojo administravimo subjektai turi tik tokius įgaliojimus, kurie jiems suteikti konkrečiomis teisės aktų normomis, ir svarbu, kad institucijos, vykdydamos įstatymais joms priskirtą veiklą, veiktų tik taip, kaip numato teisės aktai.

NVSC teikė Pareiškėjui informaciją, aiškino teisės aktų, reglamentuojančių NVSC bei kitų valstybės ir savivaldybės institucijų kompetenciją, teikė nuomonę dėl priemonių. Tačiau negalima tai vadinti aktyviais veiksmais, nes pirminį Patalpose sklindančių kvapų vertinimą (kvapų šaltinį, vietą bei tai, kaip galimai sklinda kvapai) turėjo pateikti NVSC ir su kitomis institucijomis (VMVT, Savivaldybe) pagal kompetenciją spręsti klausimą dėl priemonių ir veiksmų ėmimosi.

17.3. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad teisėkūros principais vadinami tam tikri imperatyvūs reikalavimai, keliami teisėkūroje dalyvaujantiems subjektams, siekiant sukurti vientisą, nuoseklią, darnią ir veiksmingą teisės sistemą. Pagal Teisėkūros pagrindų įstatymo nuostatas, teisėkūroje vadovaujamosi šiais principais: *pagarbos asmens teisėms ir laisvėms* – reiškiančiu, kad teisės aktų nuostatos turi užtikrinti ir negali paneigti Konstitucijoje, Europos Sąjungos teisės aktuose, Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse, Lietuvos Respublikos įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytų asmens teisių ir laisvių, teisėtų interesų; *aiškumo* – reiškiančiu, kad teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti logiškas, nuoseklus, glaustas, suprantamas, tikslus, aiškus ir nedviprasmiškas.

Konstitucinio Teismo 2004-12-13 nutarime konstatuota: „[...], įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti *aiškus, suprantamas, neprieštaringas, teisės aktų formuluotės turi būti tikslios.*“

Įvertinus NVSC paaiškinimus dėl kompetencijos (funkcijų) vertinant kvapus tik gyvenamosios paskirties patalpose (nors teisės aktai nurodo kitaip – gyvenamosios paskirties pastatuose), teisės aktų nuostatas, darytina išvada, kad juos (higienos normas, taisykles) būtina tikslinti, siekiant, jog jie būtų aiškūs, suprantami, atitiktų aukštesnės teisinės galios teisės aktams.

Pažymėtina ir tai, kad daugiabučiuose namuose yra įvairios paskirties patalpų (pvz.: loftų, kūrybinių dirbtuvių, kuriose gyvenama) arba statomi loftai (jie registruojami kaip negyvenamosios patalpos ar pastatai, jie nėra visuomeninės paskirties pastatai), kuriuose, kaip ir daugiabučiuose, susikuria bendruomenės, sprendžiamos įvairios problemos, todėl NVSC kvapų (taip pat ir triukšmo) kontrolę turėtų vykdyti ir tokiuose pastatuose (ir tų pastatų patalpose), siekdamas užtikrinti sveiką aplinką. Kadangi pirmiau minimi teisės aktai neatitinka teisėkūros principų – nėra aiškūs, interpretuojami kaip naudinga, todėl teiktina rekomendacija dėl jų tobulinimo.

18. Konstitucinis teismas yra ne kartą pažymėjęs, kad valstybė reguliuoja ūkinę veiklą taip, kad ji tarnautų bendrai tautos gerovei, ir tai aiškintina *inter alia* kartu su Konstitucijos 53 straipsnio 1 dalimi, kurioje nustatyta, kad valstybė rūpinasi žmonių sveikata, žmogaus ir visuomenės sveikata yra viena svarbiausių visuomenės vertybių, taip pat kad žmonių sveikatos apsauga yra konstituciškai svarbus tikslas, viešasis interesas, o rūpinimasis žmonių sveikata – tai valstybės funkcija.

19. Apibendrinus pateiktas išvadas, konstatuotina, kad NVSC pareigūnai tinkamai neatliko jiems priskirtų funkcijų (neatliko kvapų kontrolės Pareiškėjo patalpose), netinkamai aiškino teisės aktų nuostatas. Ši Pareiškėjo skundo dalis pripažintina pagrįsta.

Dėl VMVT pareigūnų veiksmų (neveikimo)

20. Vadovaujantis:

20.1. MĮ (pažymos 9.6 papunktis) – VMVT nuostatais (pažymos 10.2 papunktis), valstybinę maisto kontrolę atlieka VMVT; ji tikrina, kad maistas, skirtas tiek vidaus rinkai, tiek eksportui, būtų saugus, tinkamai paženklintas, nepažeistų vartotojų interesų ir atitiktų šio įstatymo bei kitų teisės aktų reikalavimus; kontrolė atliekama laikantis principo, kad maisto sauga žmonių sveikatai yra besąlyginis prioritetas;

20.2. Aprašu (pažymos 10.3 papunktis) – VMVT pagal kompetenciją atlieka maisto tvarkymo subjekto veiklos sąlygų patikrinimą vietoje, įvertina, ar maisto tvarkymo subjekto veiklos sąlygos atitinka Reglamento (EB) Nr. 852/2004 ir HN 15:2021 „Maisto higiena“ reikalavimus, susijusius su patalpų įrengimu, įskaitant apšvietimą, vėdinimą ir kita.

20.3. Reglamentu 852/2004 – maisto patalpose turi būti įrengta tinkama ir pakankama natūrali ir mechaninė ventiliacija; užtikrinta, kad nebūtų mechaninio oro srauto iš užterštos zonos į švarią zoną (pažymos 8.1 papunktis).

21. Nagrinėjamu atveju:

21.1. VMVT Kavinėje atliko patikrinimus 2016, 2019, 2021, 2022 metais dėl maisto tvarkymo, patalpų sutvarkymo, teikė reikalavimus ir dėl maisto tvarkymo, ir dėl vėdinimo sistemos sutvarkymo (atskiros vėdinimo sistemos pajungimo), kontroliavo jų vykdymą (pažymos 6 punktas).

21.2. VMVT reikalavimu, Kavinė atliko ir pateikė Kavinėje naudojamos vėdinimo sistemos atitikties įvertinimo (sutvarkymo) dokumentus: 2016-06-01 Kavinei išduotą Vėdinimo sistemų (OT-1; I-1) pasą su pateikta kompetentinga išvada, 2020-06-25 išduotą Kavinės Vėdinimo sistemos pritaikymo restorano (kavinės) veiklai vertinimą su pateikta kompetentinga išvada, 2022-01-01 išduotą Vėdinimo sistemos pritaikymo restorano (Kavinės) veiklai vertinimą su pateikta kompetentinga išvada, 2022-04-26 Kavinei išduotą Vėdinimo sistemos ortakių ir šachtų sandarumo patikros aktą su pateikta restorano (Kavinės) technologinio oro šalinimo sistemos įvertinimo kompetentinga išvada.

21.3. VMVT kompetencijai nėra priskirta kontrolė (nesuteikta teisė) tikrinti, vertinti ir pateikti kompetentingą išvadą ne maisto tvarkymų subjektų patalpose (tai yra pastatų (namų) gyvenamosiose patalpose (butuose) bei kitose (negyvenamosiose) patalpose).

VMVT nesuteikta teisė pateikti kompetentingą išvadą apie maisto tvarkymų subjektų naudojamų vėdinimo sistemų atitiktį teisės aktais nustatytiems statybos ir kt. reikalavimams. VMVT tikrina, ar yra natūrali ir / ar mechaninė ventiliacija, ar ji geros būklės, ar švarūs ventiliavimo sistemų filtrai ir kitos dalys, ar patalpose nesikaupia drėgmė, ar patalpų sienos ir lubos nepadengtos pelėsių apnašų. Vėdinimo sistemų ir / ar jų filtrų efektyvumas, oro srautų pakankamumas, ortakių ir kitų sistemos dalių sandarumas, atitiktis projektavimo sąlygoms, eksploatavimo, svarbių techninės priežiūros taškų (matavimų, skaičiavimų), kenksmingų teršalų pašalinimo kiekiai ar kiti techniniai parametrai ir / ar jų rezultatai vertinami (vadovaujamosi) pateikus sertifikuotų įmonių išvadas.

Kavinė VMVT Vilniaus departamentui nurodė, kad keliama problema dėl vėdinimo Kavinei žinoma nuo pat veiklos pradžios (2016 m.): yra parengtas Kavinės vėdinimo projektas (siūlymas

iškelti Kavinės vėdinimo vamzdyną iš kiemo pusės virš pastato stogo: tai išspręstų (Kavinės nuomone) visas vėdinimo problemas ir Kavinė minėtus vėdinimo tvarkymo darbus (iki 8000 EUR) sutinka apmokėti, tačiau tam reikia namo gyventojų sutikimo, tačiau gyventojai nesutinka). Kavinė 2021-12-16 rašte taip pat nurodė (akcentavo), kad su panašiomis problemomis dėl vėdinimo (gyventojų nesutikimo dėl atitinkamų vėdinimo įrangos (vamzdynų) statymo darbų) susiduria ir kitos <...>. esančios viešojo maitinimo įmonės – ir sprendimo nėra.

Įvertinus VMVT pateiktą informaciją, dokumentus, matyti, kad VMVT pareigūnai pagal kompetenciją aiškinosi problemas dėl Kavinėje įrengtos tinkamos / netinkamos vėdinimo sistemos, dėl ko maisto kvapai eina į Pareiškėjo patalpas; kėlė pagrįstą klausimą, ar gali būti Kavinės vėdinimo sistema pajungta į bendrą Namų ventiliacijos sistemą; teikė paklausimus NVSC, Savivaldybei, teikė joms paaiškinimus; Savivaldybei siūlė <...>. esančių viešojo maitinimo įmonių vėdinimo sutvarkymo (pagerinimo) klausimus spręsti centralizuotai: įrengiant viešojo maitinimo įmonėms (ten, kur tinka) bendrus vėdinimo vamzdynus (kaminus), taip pat paliekant (ten, kur reikalinga) ir individualias viešojo maitinimo įmonių vėdinimo sistemas (vamzdynus). Pažymėtina ir tai, kad VMVT prašė Savivaldybės, NVSC „esant galimybei tarpininkauti (padėti) spręsti centralizuotai problemas dėl <...> gatvėje, Vilnius, veikiančių maisto tvarkymo subjektų naudojamų individualių vėdinimo sistemų sutvarkymo (įskaitant ir Kavinės), pajungiant subjektų individualias vėdinimo sistemas į bendrą (bendrus) panaudoto oro išmetimo kaminus (gartraukius).“ Tačiau, kaip nustatyta, problema liko neišspręsta, VMVT nesulaukė iš pirmiau minimų institucijų pritarimo / pagalbos.

22. Apibendrinus pateiktas išvadas, konstatuotina, kad VMVT pareigūnai pagal jiems suteiktą kompetenciją teikė pasiūlymus problemai (dėl sklindančių maisto kvapų į Patalpas, galimai netinkamai pajungtos vėdinimo sistemos ir kita) spręsti, tačiau ji liko neišspręsta ne dėl VMVT pareigūnų kaltės. Ši Pareiškėjo skundo dalis atmestina.

Dėl Savivaldybės pareigūnų veiksmų (neveikimo)

23. Vadovaujantis:

23.1. VSĮ (9.3 papunktis) – Savivaldybė vykdo specialiųjų architektūros reikalavimų nustatymo ir statybą leidžiančių dokumentų išdavimo įstatymų nustatyta tvarka funkciją; atlieka statinių naudojimo priežiūrą įstatymų nustatyta tvarka; vykdo savivaldybės vykdomosios institucijos paskirtų bendrojo naudojimo objektų administratorių veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūrą ir kontrolę pagal Vyriausybės įgaliotos institucijos patvirtintas pavyzdines taisykles;

23.2. Reglamentu (pažymos 10.4 papunktis) – statinio priežiūros tikslas yra užtikrinti Lietuvos Respublikos statybos įstatymo (toliau – Statybos įstatymas) bei statybos techninių dokumentų nustatytus statinių esminius reikalavimus per visą statinio ekonomiškai pagrįstą naudojimo trukmę, maksimaliai sumažinti avarijų tikimybę, grėsmę žmonių gyvybei, sveikatai ar aplinkai. Savivaldybės atlieka statinių naudojimo priežiūrą, kurios tikslas nustatyti, ar statinio naudotojo organizuojama statinio techninė priežiūra atitinka teisės aktų reikalavimus;

23.3. VSĮ ir Priežiūros ir kontrolės taisyklėmis – Savivaldybės veikla turi būti grindžiama savivaldybės veiklos ir savivaldybės institucijų priamųjų sprendimų teisėtumo, veiklos skaidrumo principų reikalavimais, Savivaldybė privalo vykdyti Savivaldybės vykdomosios institucijos paskirtų bendrojo naudojimo objektų administratorių veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūrą ir kontrolę pagal Vyriausybės įgaliotos institucijos patvirtintas Priežiūros ir kontrolės taisykles. Savivaldybė turi teisę (o esant tam tikroms aplinkybėms, pvz., esant asmens skundai, pranešimui dėl konkrečių, teisės aktų reikalavimų galimai neatitinkančių, valdytojo veiksmų, neveikimo, Savivaldybė turi pareigą) tikrinti Administratoriaus veiklą.

24. Nagrinėjamu atveju:

24.1. Pagal Reglamentą 305/2011 (pažymos 8.2 papunktį), statiniai ir atskiros jų dalys turi

atitikti jų naudojimo paskirtį, ypač atsižvelgiant į susijusių asmenų sveikatą ir saugą viso statinių būvio ciklo metu. Atsižvelgiant į įprastinę techninę priežiūrą, statiniai turi atitikti esminius statinių reikalavimus ekonomiškai pagrįstą naudojimo laikotarpį. Statiniai turi būti projektuojami ir statomi taip, kad viso jų būvio ciklo metu, juos statant, naudojant ir griauinant nekiltų jokio pavojaus gyventojų ar kaimynų higienai arba sveikatai ir saugai ir per visą jų būvio ciklą jie neturėtų pernelyg didelio poveikio aplinkos kokybei ar klimatui. Pažymėtina, kad tuo atveju, kai statybos darbus numatoma atlikti siekiant keisti patalpų paskirtį, išduodant statybos leidimą (pritarimą), būtina įvertinti ir būsimą patalpų paskirtį, ir būsimos veiklos poveikį aplinkai, gyventojams, kaimynams ir pan.

Savivaldybė išduoda statybą leidžiančius dokumentus teisės aktuose nustatyta tvarka. Kavinės patalpos įrengtos pagal suderintą projektą ir 2016-12-23 Savivaldybės administracijos išduotą rašytinį pritarimą statinio projektui. Negyvenamųjų patalpų, kuriose dabar veiklą vykdo Kavinė, paskirtis iš paslaugų į maitinimo paskirties pakeista ir įregistruota NTR 2017-12-18 Deklaracijos pagrindu. Pažymėtina, kad Savivaldybė nesiaiškino (informacijos nepateikė), ar Kavinės įrengimo projektas buvo parengtas tinkamai, t. y. kur ir kaip buvo numatyta įrengti vėdinimo sistemą, kodėl (ir kas leido) buvo leista (Savivaldybė derino projektą) vėdinimo sistemą pajungti į bendrą Namų vėdinimo sistemą.

24.2. Savivaldybė Namų bendrojo naudojimo objektų administratoriui 2019-06-28 ir kartotinai 2020-02-26 (gavusi Pareiškėjo pakartotinį skundą) teikė įpareigojimą atlikti Namų bendrojo naudojimo ventiliacijos kanalų, besiribojančių su Kavine ir Patalpomis, būklės tyrimą. Tyrimu nustatyta, kad Savivaldybė teikė įpareigojimą, tačiau nekontroliavo jų vykdymo ir negavo iš administratoriaus informacijos iki informacijos Seimo kontrolieriui pateikimo (2022 m. gegužės mėn.) (pažymos 7 punktą). Pažymėtina, kad Administratorius ir pareiškėjui nepateikė informacijos, Savivaldybė neatliko Administratoriaus veiklos patikrinimo Priežiūros taisyklių nustatyta tvarka.

24.3. Savivaldybė, vadovaudamasi Reglamento nuostatomis (namų techninę priežiūrą organizuoja bendrojo naudojimo objektų administratorius; sanitarijos ir higienos reikalavimų užtikrinimui bendrojo naudojimo patalpos, vėdinimo kanalai valomi ir dezinfekuojami pagal faktinį poreikį, tačiau ne rečiau kaip kartą per trejus metus), 2022-05-11 raštu įpareigojo Administratorių atlikti vėdinimo kanalų valymą ir dezinfekavimą; atlikti ventiliacijos kanalų techninės būklės įvertinimą ir apžiūrą, įvertinti sandarumą / nesandarumą; nustatyti, ar Kavinės patalpų mechaninė ventiliacija pajungta į Namų bendrojo naudojimo kanalus ir Namų bendrojo naudojimo vėdinimo kanalų naudojimas Kavinės veiklai nepažeidžia teisės aktų reikalavimų, higienos normų ir kita.

Pažymėtina, kad tik gavus Seimo kontrolierių paklausimą, buvo atlikta Namų naudojimo priežiūra. Patikrinimo metu Savivaldybės specialistas kartu su Namų techniniu prižiūrėtoju apžiūrėjo Kavinės ir Pareiškėjo patalpas, nustatė, kad Pareiškėjo Patalpose, neįrengtoje palėpės patalpoje jaučiamas keparamų gaminių kvapas; Kavinėje įrengti gartraukiai, gaubtai su vėdinimo įranga ir filtrais, įrengta panaudoto oro išmetimo sistema, kuri pajungta į namų bendrojo naudojimo ventiliacijos kanalą. Tačiau liko neatsakyta, ar tai nepažeidžia teisės aktų reikalavimų, higienos normų (statybą leidžiančių dokumentų, projektinių, kanalų paskirties naudojimo ir kita), ar yra užtikrinama, kad nebūtų mechaninio oro srauto iš užterštos zonos į švarią zoną. Savivaldybė nusprendė, kad tai gali atsakyti (pateikti išvadas) tik atestuoti specialistai, ekspertizę turėtų užsakyti Administratorius, reikalavimus Kavinei gali teikti tik VMVT.

Informuota, kad Administratoriui pradėta administracinė teisena, nes neįvykdė Savivaldybės teiktų įpareigojimų.

24.4. Savivaldybė, vykdydama priskirtas funkcijas, privalo veikti laikydamasi VAĮ nustatyto atsakomybės už priimtus sprendimus principo, kuris reiškia, kad viešojo administravimo subjektas, vykdydamas administracinį reglamentavimą ar priimdamas administracinius sprendimus, turi prisiimti atsakomybę už administracinio reglamentavimo ar priimtų administracinių sprendimų sukeltus padarinius.

Savivaldybė, 2016 metais suderinusi Kavinės įrengimo projektą, kuriame turėjo būti techninė projekto dalis su nurodymu, kaip bus įrengta vėdinimo sistema, leidusi pakeisti

negyvenamųjų patalpų paskirtį į maitinimo, problemą dėl sklindančių kvapų į Namu kitas patalpas žinodama nuo 2016 metų, nesiėmė aktyvių veiksmų bei priemonių spręsti šią problemą.

LVAT savo nutarimuose ne kartą pažymėjo, kad, priimant sprendimą dėl konkretaus prašymo (ar kitokio pobūdžio kreipimosi, nepriklausomai nuo tokio dokumento formos) turi būti veikama paisant pagrindiniame šalies įstatyme – Konstitucijoje – įtvirtinto, atkartojamo ir VAI, principo, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms. Viešojo administravimo subjektas (nagrinėjamu atveju – Savivaldybė), bet kokių būdu gavęs informaciją apie galbūt padarytus pažeidimus, pagal savo kompetenciją turi patikrinti tokią informaciją, ją įvertinti ir reaguoti į ją nuostatų bei kitų teisės aktų nustatytu būdu.

25. Apibendrinus pateiktas išvadas, konstatuotina, kad Savivaldybės pareigūnai pagal jiems suteiktą kompetenciją bei priskirtas funkcijas nesiėmė veiksmų problemai (dėl sklindančių maisto kvapų į Patalpas, galimai netinkamai Kavinės pajungtos vėdinimo sistemos į bendrą Namu vėdinimo kanalą ir kita) spręsti, netinkamai vykdė Administratoriaus veiklos priežiūrą, statinio (Namu) naudojimo priežiūrą atliko tik gavusi Seimo kontrolierių paklausimą. Ši Pareiškėjo skundo dalis pripažintina pagrįsta.

26. LVAT ne kartą yra pasisakęs, jog administracinių teisinių santykių, susiklostančių tarp privačių asmenų ir valdžios institucijų, ypatumai lemia, kad privatus asmuo juose yra silpnesnioji pusė. Tokia teisinė asmens padėtis lemia, kad, santykyje su viešąja administracija kilus neaiškumams, teisė aiškintina jo naudai, siekiant subalansuoti nelygias šalių pozicijas bei garantuoti asmens, kaip silpnesnės šalies, apsaugą. Valdžios institucijos, siekdamos įgyvendinti gero viešojo administravimo principą, užtikrinti žmogaus teisių ir laisvių bei privataus asmens, kaip silpnesnės santykio su viešąja administracija šalies, apsaugą, privalo bet kurioje situacijoje vadovautis fundamentaliais protingumo, teisingumo, sąžiningumo principais, o sprendimų priėmimo metu atsižvelgti į susiklosčiusių faktinių aplinkybių visumą (LVAT 2014 m. kovo 4 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A552-385/2014, 2017 m. balandžio 10 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-322-552/2017).

Kadangi Pareiškėjo nurodoma problema dėl sklindančių maisto kvapų iš Kavinės į Patalpas per Namu bendrojo naudojimo vėdinimo kanalus išliko, nuo 2019 metų buvo daugiau atsirašinėjama nei imamasi konkrečių veiksmų, todėl tiek NVSC, tiek Savivaldybė privalo atsilipti į VMVT siūlymą kartu ieškoti priemonių minimai problemai spręsti, kad būtų užtikrinta saugi, sveika Namu gyventojų aplinka, užtikrintos jų teisės ir teisėti lūkesčiai būti sveikoje, švarioje aplinkoje.

27. Atkreiptinas Pareiškėjo dėmesys į tai, kad:

27.1. Vadovaujantis Administracinių bylų teisenos įstatymo 5 straipsniu, kiekvienas suinteresuotas asmuo turi teisę įstatymų nustatyta tvarka kreiptis į teismą, kad būtų apginta pažeista ar ginčijama jo teisė arba įstatymų saugomas interesas. Taigi, jeigu, Pareiškėjo nuomone, buvo pažeistos jo teisės, jis turi teisę kreiptis į teismą.

27.2. Konstitucinis Teismas 2004 m. gruodžio 13 d. nutarime išaiškino, kad Seimo kontrolieriai pagal Konstitucijos 5 straipsnio 1 dalį nėra priskiriami nei įstatymų leidžiamajai, nei vykdomajai, nei teisminei valdžiai. Taigi, Seimo kontrolierius nėra įgaliotas atlikti viešąjį administravimą (priimti administracinius sprendimus, kontroliuoti įstatymų ir administracinių sprendimų įgyvendinimą, administruoti viešųjų paslaugų teikimą) ir / arba vykdyti teisingumą. Seimo kontrolierius negali atlikti to, ką pagal teisės aktus yra įgalioti atlikti atitinkami viešojo administravimo subjektai. Pažymėtina ir tai, kad Seimo kontrolieriai negali įpareigoti viešojo administravimo subjektą priimti / nepriimti atitinkamą sprendimą. Seimo kontrolieriai teikia rekomendacijas (siūlymus).

SEIMO KONTROLIERIŲ SPRENDIMAI

28. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies

1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierės nusprendžia X skundo dalį dėl Nacionalinio visuomenės sveikatos centro pareigūnų veiksmų (neveikimo) pripažinti pagrįsta.

29. Vadovaudamosi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierės nusprendžia X skundo dalį dėl Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos pareigūnų veiksmų (neveikimo) atmesti.

30. Vadovaudamosi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierės nusprendžia X skundo dalį dėl Vilniaus miesto savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) pripažinti pagrįsta.

SEIMO KONTROLIERIŲ REKOMENDACIJA

31. Vadovaudamosi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 8, 14, 17 punktais, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierės siūlo:

31.1. *Sveikatos apsaugos ministrui* atkreipti dėmesį į pažymos išvadas, spręsti klausimą dėl teisės aktų tikslinimo (Taisyklės, higienos normos ir kita) taip, kad jie būtų aiškūs, tikslūs, kad neprieštarautų aukštesnės teisės galios teisės aktams, t. y. aiškiai apibrėžti pareigūnų kompetenciją, funkcijas, aiškiai numatyti objektus (pastatus, patalpas ir kita), kuriuose turi būti atliekama kvapų kontrolė ir kita;

31.2. *Nacionalinio visuomenės sveikatos centro direktoriui, Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriui, Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriui*, atkreipti dėmesį į pateiktas išvadas bei į tai, kad maisto kvapų sklidimo iš Kavinės į Patalpas per Namų bendrojo naudojimo vėdinimo kanalą problema neišspręsta iki šiol, todėl kartu imtis konkrečių priemonių / veiksmų problemai spręsti;

31.3. *Nacionalinio visuomenės sveikatos centro direktoriui*:

- 1) atlikti kvapų kontrolę Patalpose, pateikti išvadas;
- 2) įvertinti pareigūnų, nevykdžiusių teisės aktais priskirtų funkcijų, netinkamai aiškinusių teisės aktų nuostatas, nesiėmusių veiksmų spręsti šiuo tyrimu nustatytą problemą, veiksmus ir imtis administracinių priemonių, kad ateityje tokios konfliktinės situacijos nesikartotų.

31.4. *Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriui*:

- 1) informuoti, ar Administratorius įvykdė visus Savivaldybės 2022-05-11 teiktus reikalavimus, pateikti išvadas.
- 2) imtis priemonių, kad prieš išduodant statybos leidimą (pritarimą/ derinimą) numatytiems statybos darbams, siekiant keisti patalpų paskirtį (pvz.: į maitinimo paskirtie), būtų įvertintas būsimos veiklos poveikis aplinkai, gyventojams, kaimynams ir pan.

Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolierių siūlymą (rekomendaciją), bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.

Seimo kontrolierė

Erika Leonaitė

Seimo kontrolierė

Milda Vainiutė